

Formålet med vejledningen

Business Check giver dig mulighed for at sammenligne dine nøgletal med andre landmænds. Ved at måle dig op mod andre i Business Check får du viden om og indsigt i økonomi og produktion i driftsgrenene i din virksomhed. Det giver dig det rigtige udgangspunkt når du sammen med dine rådgivere eller kollegaer vil sætte fokus på en driftsgrens betydning for din virksomheds økonomiske resultat. Business Check viser dig, hvor du med fordel kan sætte ind, så du sammen med medarbejdere og rådgivere kan tage de initiativer, der kan forbedre dine resultater.

Hvordan du læser og bruger analyserne i Business Check og hvad der ligger bag de enkelt nøgletal, kan du læse om i denne vejledning.

Vejledningen består af seks afsnit. De fem første er både for landmænd og rådgivere. Det sidste afsnit er målrettet økonomi- og produktionskonsulenter, men må naturligvis gerne læse af landmænd.

- Business Check – skab bedre resultater. Her får du præsenteret, hvordan du kan udnytte muligheder i Business Check til at finde indsatsområderne i din virksomhed og diskuterer tiltag i driftsgrenene i virksomheden
- Fraktilanalysen – konkurrenceevne og forbedringspotential. Du bliver klædt på til at læse fraktilanalysen og tolke egne resultater på et nøgletal
- Benchmark dine nøgletal - grundlag for handlingsplaner, budget og strategi. Du får et indblik i, hvordan du kan sammenligne dit resultat og dine nøgletal indenfor en driftsgren med andre landmænds.
- Business Check - TAL OG GRAFER. Du kan læses om, hvordan du får inspiration fra årets resultater indenfor dine driftsgrene
- Nøgletal og begreber, som forklarer hvad der ligger bag nøgletallene og hvordan disse beregnes
- Business Check – for rådgivere. Vejledning i brug af ”Regneark Business Check” og hvad rådgiverne skal være opmærksom på ved udarbejdelsen af Business Check og ved brug af Business Check i rådgivningen

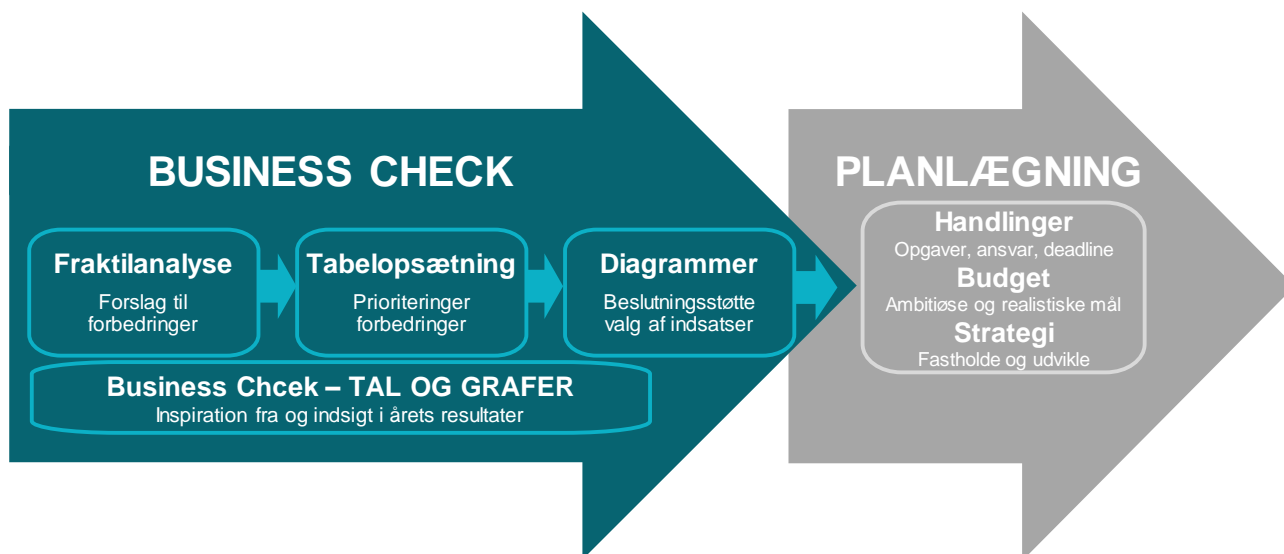
Indhold

Formålet med vejledningen	1
Business Check – Skab bedre resultater	3
Business Check til din virksomhed	3
Bestil et Business Check.....	4
Fraktilanalysen – konkurrenceevne og forbedringspotential	5
■ Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i dine salgsafgrøder.....	7
■ Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i din kvægproduktion	9
■ Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i din grovfoderproduktion	12
■ Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i din slagtekalveproduktion.....	14
■ Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i dit sohold	16
■ Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i din slagtesvineproduktion.....	18
Benchmark dine nøgletal - grundlag for handlingsplaner, budget og strategi	20
Tabelopsætninger – sammenligning af nøgletal og resultater.....	20
Diagrammer – overblik over nøgletal og resultater	24
Business Check -TAL OG GRAFER	27
Nøgletal og begreber	28
Nøgletal - Produktionsoplysninger og – enheder.....	28
Nøgletal - Business Check.....	29
Nøgletal - priser.....	31
Nøgletal – specifikationer for driftsgrenene	32
Percentil- og fraktilanalyse	34
Business Check – for rådgivere	36
Fra data over regnskab til Business Check	36
Vejledning i ”Regneark Business Check”	37
Faneblad [Præsentation]	37
Faneblad [Diagrammer].....	38
Faneblad [Fraktilanalyse]	39
Faneblad [Fremstillingspris salgsafgrøder]	40
Faneblad [Udbytter].....	40
Rådgivning og Business Check	41

Business Check – Skab bedre resultater

Ved at sammenligne dine egne nøgletal med andre i Business Check er du på vejen mod bedre resultater. Analyserne i Business Check giver dig viden om hvilke nøgletal, der er potentiale i for dig at forbedre og hvilke nøgletal du "kun" skal holde niveauet på. Sidst men ikke mindst skal du have sat aktiviteter i gang, der kan ændre og fastholde dine resultater, og få aftalt ansvars- og opgavefordeling med medarbejdere og rådgivere for de tiltag du sætter i gang.

Business Check – det bedste udgangspunkt for at sætte og forfølge mål

Du kan vælge flere forskellige muligheder for at få sammenlignet dine nøgle- og regnskabstal indenfor en driftsgren i den gruppe som du tilhøre med hensyn til produktionsform eller - system

- Fraktilanalysen, der giver et hurtigt og visuelt overblik over udvalgte nøgle- og regnskabstal
- Tabelopsætning, med nøgle- og regnskabstal fra driftsgrenanalysen
- Diagrammer, der giver et visuelt overblik over nøgle- og regnskabsresultater på udvalgte områder
- TAL OG GRAFER, med eksempler på talopstillinger med tilhørende grafer og diagrammer og med fortolkning og kommentarer fra SEGES specialister.

Business Check til din virksomhed

I din virksomhed er der ofte mere end en driftsgren. Du kan få Business Check til de fleste driftsgrene.

- Som planteproducent har du måske kun én driftsgren, nemlig driftsgrenen **Salgsafgrøder** – hvor de vigtigste produktionsgrene er vårbyg, vinterhvede, vinterbyg, rug, og vinterraps samt frø – men du kan også dyrke sukeroer eller kartofler, som begge er en selvstændig driftsgren.
- Som mælkeproducent, vil du have driftsgrene **Kvæg** – som består af de to produktionsgrene malkekøer og kvier – men også have driftsgrenen **grovfoder** – hvor de to vigtige produktionsgrene ofte er sædskiftgræs og majs. Men du kan også dyrke **Salgsafgrøder** eller producere **Slagtekalve**.
- Som slagtekalveproducent har du driftsgrene **slagtekalve**, men du kan også dyrke **grovfoder** eller **salgsafgrøder**
- Som svineproducent kan dine driftsgrene være **Sohold**, der sælger grise til egen eller andres slagtesvineproduktion (30 kg grise) eller smågriseproducenter (7 kg grise) og/eller **Slagtesvin**, men også **salgsafgrøder**, primært med korn, der bruges i besætningen eller sælges.
- Som fjerkræproducent kan dine driftsgrene være **Slagtekyllinger**, **Ruge-** eller **konsumægsproduktion**, men du vil også ofte dyrke **Salgsafgrøder** på dine marker.

Når du skal sammenligne dine resultater med andres, er det ofte ikke nok at I har samme driftsgren. Det kan være svært at sammenligne økologisk og konventionel produktion, bedrifter med forskellige produktionssystemer eller jordtyper eller bedrifter, der afviger meget for hinanden i størrelse. Derfor har du mulighed for i Business Check at få sammenlignet dine resultater med den gruppe af bedrifter, hvor produktionsforholdene er i overensstemmelse med dine. Du har også mulighed for at sammenligne din ejendoms resultater med udvalgte ejendommers resultater – og der kan du så vælge de ejendomme, der har samme betingelser som din.

Overblik over driftsgrene med Business Check og sammenligningsgrupper

KVÆGEBEDRIFT	Kvæg	Konventionel	Stor race	Malkestald Karrusel AMS	Kvæg - TAL OG GRAFER
			Jersey		
			Økologisk	Stor race	
		Konventionel	Lerjord		
			Sandjord med vand Sandjord uden vand		
	Økologisk				
	Grovfoder	Konventionel	Lerjord		
			Sandjord med vand Sandjord uden vand		
			Økologisk		
	Salgsafgrøder	Konventionel	Lerjord		
Sandjord med vand Sandjord uden vand					
Økologisk					
Slagtekalve	Kalve under 10 mdr.		Slagtekalve - TAL OG GRAFER		
	Kalve over 10 mdr.				
Salgsafgrøder	Konventionel				
SVINEBEDRIFT	Sohold 7 kg		Svineproduktion - TAL OG GRAFER		
	Sohold 30 kg	Under 750 årssøer			
		Over 750 årssøer			
	Slagtesvin	2.000-7.000 produceret			
7.000-12.000 produceret					
Over 12.000 produceret					
Salgsafgrøder	Lerjord				
	Sandjord				
PLANTER	Salgsafgrøder	Lerjord	Planteproduktion - TAL OG GRAFER		
		Sandjord			
	Sukkerroer				
Kartofler					
FUERKRÆ	Salgsafgrøder	Lerjord	Slagtekyllinger og rugeæg - TAL OG GRAFER		
		Sandjord			
	Slagtekyllinger				
	Rugeæg				
Konsumæg	Økologisk				

Her kan du se hvilke muligheder der for at sammenligne dig med forskellige grupper inden for driftsgrene. Du kunne måske godt ønske dig endnu flere valgmuligheder. Men datagrundlaget inden for de grupperne, skal have en tilstrækkelig størrelse, så derfor er der begrænsninger på, hvordan driftsgrene kan opdeles.

Du kan få lavet din egen Business Check for alle grupper inden for driftsgrene Mælk, Grovfoder, Sohold 7 + 30 kg og Slagtesvin samt salgsafgrøder via "Regneark Business Check".

For Slagtekalve, Sukkerroer, Kartofler samt de tre driftsgrene inden for fjerkræ er værktøjet ikke "Regneark Business Check" men hæfterne "TAL OG GRAFER" som du kan læse mere om på side xx.

Alt efter om datagrundlaget er stort nok udgives "TAL OG GRAFER" også for andre driftsgrene og grupper, eksempelvis produktion af økologiske konsumæg. Du kan finde alle "Business Check -TAL OG GRAFER" for driftsgrene på Landbrugsinfo.dk >Økonomi>Benchmarking.

Bestil et Business Check

Kontakt din rådgivningsvirksomhed, hvis du ønsker at udnytte mulighederne i Business Check. Du kan se de forskellige analyser og præsentationer i afsnittet "Business Check – skab bedre resultater". Du kan altid få sammenlignet nøgletallene for din driftsgren med resultaterne hos kollegaer, som benytter samme rådgivningsvirksomhed - din rådgiver kan via "Regneark Business Check" lave tabelopsætningen og diagrammerne med ejendomme inden for kredsen, samt lave fraktilanalyser for driftsgrene på din ejendom. Ønsker du at sammenligne dig med medlemmerne i en erfagrupper med landmænd, der får ført regnskab hos forskellige rådgivningsvirksomheder, kan udskrifter med tabelopsætning og diagrammer bestilles hos SEGES.

LandbrugsInfo > Økonomi > Benchmarking

The screenshot shows the website interface for LandbrugsInfo. The top navigation bar includes 'LandbrugsInfo' and 'svineproduktion.dk'. The main content area is titled 'Benchmarking' and features a photograph of two men in a field. Below the photo, there is a text block explaining the benchmarking service and a 'Generelt' section with a 'Generel information' link. A 'Produkter' section lists 'Business Check' and provides a link to 'Læs mere...'. The page also includes a sidebar with various navigation options and a footer with 'Artikler' and 'Relaterede sider'.

På landbrugsinfo.dk >Økonomi >Benchmarking finder du materiale om Business Check. Du får adgang til de nyeste version af Business Check for årets de aktuelle driftsgrene, du finder link til artikler, information og kampagner om Business Check. Du kan også se i arkiv med Business Check, der går tilbage ti l2006.

Fraktilanalysen – konkurrenceevne og forbedringspotential

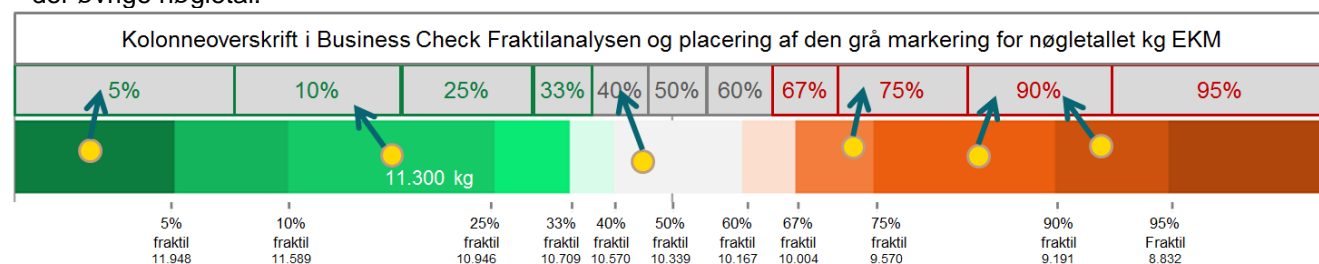
I Fraktilanalysen bliver din driftsgrens vigtigste nøgletal sammenlignet med niveauet i andre landbrugsvirksomheder. Sammenligningen sker på hvert nøgletal for sig. Det betyder, at det skifter fra nøgletal til nøgletal, hvilke ejendomme, der har bedre eller dårligere resultater end dig. Det er ikke nødvendigvis de samme bedrifter der er bedst på alle nøgletal, så en bedrift, der ligger højt på eksempelvis ydelsen i stalden eller udbytte i marken kan have nøgletal på eksempelvis bygnings- eller arbejdsomkostninger, der kan forbedres. Fraktilanalysen giver dig dermed overblik over på hvilke nøgletal din driftsgren er konkurrencedygtig, hvor du ligger som gennemsnittet, og hvor forbedringspotential er stort.

Fraktilanalysen – sådan læses den

Business Check												
1 Konventionel Stor race Alle												
Fraktilanalyse for ejd. 2 baseret på 659 bedrifter		4 Stærk konkurrenceevne				5			6 Stort forbedringspotentiale			
3 Fraktil		5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
↑ Udvalgte nøgletal ↓	Kg EKM pr. årsko (leveret)	11.948	11.589	10.946	10.709	10.570	10.339	10.167	10.004	9.795	9.191	8.832
	Fremstillingspris pr. kg EKM	2,06	2,15	2,28	2,32	2,36	2,41	2,48	2,52	2,58	2,73	2,82
	Foderomkostninger ekskl. værdiændring pr. kg EKM	1,20	1,23	1,30	1,32	1,34	1,37	1,40	1,42	1,44	1,52	1,58
	Afkastningsgrad	4,52	2,81	0,27	-0,56	-1,35	-2,29	-3,40	-4,40	-5,57	-8,70	-10,7
	Bundet kapital pr. årsko	31.643	36.763	43.275	46.174	47.769	51.256	54.893	57.606	60.810	72.704	80.276
	Dækningsbidrag pr. årsko	11.891	11.108	9.805	9.298	8.970	8.566	8.025	7.701	7.224	6.071	5.447
	Krav til dækningsbidrag pr. årsko	8.603	9.117	10.127	10.478	10.815	11.297	11.731	12.069	12.466	13.683	14.346
	Arbejdsomkostninger pr. årsko	2.509	2.792	3.379	3.568	3.774	3.975	4.169	4.359	4.555	5.281	5.700
	Bygningsomk. pr. årsko	1.512	1.744	2.144	2.293	2.405	2.595	2.793	2.921	3.083	3.614	3.975
	Inventar inkl. energi pr. årsko	1.859	2.097	2.609	2.786	2.962	3.218	3.480	3.799	4.212	5.148	5.524
	Resultat, driftsgren pr. årsko	1.084	208	-1.206	-1.638	-2.044	-2.716	-3.345	-3.805	-4.325	-5.939	-6.719

I fraktilanalysen kan du se, hvordan dit resultat ligger i forhold til andre bedrifter. Analysen er på landsniveau og omfatter alle de bedrifter i gruppen, der har fået overført data til Økonomidatabasen og givet tilladelse til at de må bruges i analyser.

- 1 Gruppen inden for driftsgrenen som indgår i fraktilanalysen. Her en gruppe indenfor driftsgren kvæg.
- 2 Ø90-nummer på den analyserede bedrift, samt det antal bedrifter, der indgår i analysen
- 3 De udvalgte nøgletal. De nøgletal, der indgår i fraktilanalyserne for de forskellige driftsgrene, kan du se i tabellen på næste side. I afsnit "Nøgletal og begreber" på side xx, kan du se hvordan nøgletallene beregnes.
- 4 Grønne kolonner med de fire fraktillerne, med stærk konkurrenceevne på nøgletallet. Her ligger din bedrift, hvis den er en af de bedste på det enkelte nøgletal.
- 5 Kolonner med de tre fraktiller, der ligger på et middel niveau af det enkelte nøgletal.
- 6 Røde kolonner med de fire fraktiller, hvor bedriften har størst forbedringspotentiale på det enkelte nøgletal.
- 4+5+6 Du må ikke læse fraktilanalyse lodret. Bedrifterne, der indgår i en fraktil skifter ned igennem kolonnerne. Din bedrift ligger altså tættest på nye bedrifter for hvert nøgletal.
- Med sort felt er angivet, hvor din bedrift er placeret. Tallet er ikke det opnåede resultatet, men det resultat du ligger tættest på.
- Det tal, der fremgår i kolonnen 5 %, er resultatet fra en ejendom – ofte en fiktiv - hvor 5 % af de analyserede bedrifter har bedre resultat og dermed 95 %, der har et dårligere resultat. Det tal kaldes 5 % fraktilen. Det samme gælder for tallene i de øvrige kolonner 4+5+6, for de respektive fraktiller
- Er dit resultat højere end værdien i 5%-kolonnen kan du have det bedste resultat og der er højst 5 % af de analyserede bedrifter, der har et bedre resultat – og mindst 95 %, der har et dårligere resultat end dig. Tallet i 5 % kolonnen sætter et opnåeligt niveau for et nøgletal.
- Har du en ydelse på 11.300 kg EKM, vil det grå felt være i 10%-kolonnen med 11.589 kg EKM, da du er tættere på det tal end på 10.946 kg EKM i 25%-kolonnen. Da dit resultat er mindre end værdien i 10 % kolonnen, vil der være mindst 10 % - formentlig omkring 15 % -, der har højere ydelse end dig, samtidig ved du også, at der er mindst 75 % - og nok omkring 85 %, der har en lavere ydelse. Det samme princip gælder øvrige nøgletal.

- Ligger dit nøgletal under værdien i 95 % kolonnen, er der mindst 95 %, der har et bedre resultat og højst 5 %, der har et dårligere resultat – og du kan have det dårligste resultat!

Nøgletal i fraktilanalyserne

■ Kvæg pr kg EKM eller årsko	■ Slagtekalve pr producerede kg eller stk samt pr foderdag	■ Grovfoder Opgjort pr ha eller FEN
Kg EKM (leveret) Fremstillingspris mælk Foderomkostninger eksklusive værdiændring	Antal foderdag Fremstillingspris Foderomkostninger Restbeløb Krav til restbeløb Resultat	Udbytte majs til helsæd, Udbytte sædskiftegræs Fremstillingspris øre
Afkastningsgrad Bundet kapital	Afkastningsgrad Bundet kapital	Stykomkostninger i alt
Dækningsbidrag Krav til dækningsbidrag Arbejdsomkostninger Bygninger Inventar inkl. energi	Dækningsbidrag Krav til DB Arbejdsomkostninger Bygninger. Inventar inkl. energi	Maskinomkostninger inkl. arbejde Øvrige omkostninger Jordleje korrigeret for EU-støtte
Resultat, driftsgren	Resultat, driftsgren	Resultat, driftsgren
■ Søer med smågrise pr smågris eller årsko	■ Slagtesvin pr producerede kg eller stk	■ Salgsafgrøder Opgjort pr. ha
Producerede grise Fremstillingspris Afkastningsgrad Bundet kapital Bruttoudbytte i alt Foderomkostninger Dækningsbidrag Krav til dækningsbidrag Arbejdsomkostninger Bygninger Inventar inkl. energi	Fremstillingspris Afkastningsgrad Bundet kapital Bruttoudbytte i alt Foderomkostninger Dækningsbidrag Krav til dækningsbidrag Arbejdsomkostninger Bygninger Inventar inkl. energi	Udbytte vårbyg Udbytte vinterhvede Udbytte vinterbyg Udbytte rug Udbytte vinterraps Fremstillingsprisen pr hkg korn Bruttoudbytte i alt Stykomkostninger i alt Dækningsbidrag Maskinomkostninger inkl. arbejde Øvrige omkostninger Rest til jordleje ekskl. EU-støtte
Resultat, driftsgren	Resultat, driftsgren	Jordleje korrigeret for EU-støtte

I tabellen kan du se hvilke nøgletal, der indgår i fraktilanalyserne i de "store" driftsgrene.

Med **grønt** er fremhævet det nøgletal som bedrifterne er rangeret efter i tabelopsætning i Business Check og i tabellerne i "Business Check TAL OG GRAFER". Du kan læse næste mere om tabelopsætningen i afsnittet "Benchmark dine nøgletal - grundlag for handlingsplaner, budget og strategi".

Du kan få lavet fraktilanalyser via "Regneark Business Check" for Kvæg, Slagtesvin, Søer, Salgsafgrøder og Grovfoder.

Har du en slagtekalve- eller kyllingeproduktion kan du lavet din egen fraktilanalyse ved hjælp af fraktilanalyserne i "Business Check TAL OG GRAFER" for driftsgrenen. I afsnittet "Nøgletal og begreber" kan du få indblik i, hvordan Nøgletallene beregnes

På de næste sider kan du se fraktilanalyserne for de største driftsgrene og læse mere om hvert af nøgletallene.

Skab bedre resultater

- Du finder det største potentiale i de markeringer, der befinder sig i de røde kolonner,
- Det kan være mere motiverede at løfte sig fra et gennemsnitligt niveau til en bedre placering.
- Du skal være meget forsigtig med at konkludere på baggrund af de enkelte nøgletal. Første opgave er at finde ud af, hvad der ligger bag nøgletallet. Er det konstaterede resultat udtryk for et normalt år, eller er der sket noget ekstraordinært, som giver udslag i nøgletallet? Kan det forhindres, at det sker igen? Eller er der tale om et niveau, der gennem flere år har været for ringe, så kunne det være, at hele driftsgrenens fremtid skal overvejes? Læs bud på fortolkninger af nøgletal for de største driftsgrene på de næste sider.

Du skal være opmærksom på, at der kan være sammenhæng mellem nøgletallene. Således er høje arbejdsomkostninger måske en forudsætning for en høj ydelse og lave stykomkostninger. Men lad ikke sådanne sammenhænge være en undskyldning for at undlade at sætte et nøgletallets niveau i fremtiden til diskussion.

Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i dine salgsafgrøder

Hvor kommer tallene fra i fraktilanalyserne for salgsafgrøder – og hvordan kan de tolkes? De spørgsmål får du nogle af svarene på her:

1. Udbytte hkg/ha på afgrøderne vårbyg, vinterhvede, vinterbyg, rug og vinterraps er hentet fra det registrerede udbytter i regnskabet. Udbyttet pr. ha. har stor indflydelse på, hvor store omkostningerne bliver pr. ha. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på om årets udbytter er gennemsnitlige eller ekstraordinære.

Hvis udbytterne er lave, bør du diskutere med en planterådgiver hvordan du kan øge udbytte. Stikordene kan være: Rettidig omhu i marken og korrekt udførte arbejde – sædskifte, valg af sort, jordbearbejdning, gødning, planteværn, høst. Vær også opmærksom på hvor præcis årets høst er opgjort – det er vigtigt at oplysninger i regnskabet om lagerbeholdninger og om det interne salg til andre driftsgrene er registreret korrekt. Forbruget i andre driftsgrene kan din svin- eller kvægrådgiver bidrage til at få korrekt registreret.

2. Fremstillingspris korn kr./hkg modsvarer kravet til indtægt pr. hkg korn, for at du laver et 0-resultat i markerne med salgsafgrøder. Har bedriften store arealer med frø og raps, vil de (ligesom maskinstationsindtægter) fungere som bi-indtægter til kornproduktionen. Hvis du er dygtig til at dyrke frø, vil merindtægten herfra reducere fremstillingsprisen på korn. Begrebet fremstillingspris korn er altså det overordnede nøgletal, der beskriver, hvor konkurrencedygtig du er i driftsgrenen salgsafgrøder, og ikke kun inden for kornavl.

Fremstillingsprisen er illustreret grafisk i diagrammet på side xx

Fremstillingsprisen er en god indikator på, hvor god du er til at dyrke salgsafgrøder, men du ved først hvad du skal fastholde eller forbedre ved at vurdere øvrige nøgletal i fraktilanalysen

3. Bruttoudbyttet kr./ha er den værdi, der er frembragt ved dyrkningen af salgsafgrøderne. Bruttoudbyttet fra salgsafgrøder inkluderer ud over salg af korn, frø eller raps også halmindtægter fra salg eller intern overførsel af halm. I bruttoudbyttet er indregnet svind og renseomkostninger, hvis de er bogført i regnskabet.

Udbytteneiveauet (1) har naturligvis stor indflydelse på bruttoudbyttet. Herudover kan du sætte fokus på, hvordan du kan opnå højere priser på salgsafgrøderne samt at få registreret det korrekte forbrug af halm i andre driftsgrene.

4. Stykomkostningerne omfatter omkostninger til udsæd, gødning, planteværn og diverse, der bl.a. indeholder planteavlserådgivning.

Stykomkostningerne er altså de direkte omkostninger, og afhænger meget af den måde du har valgt at dyrke afgrøderne på. Som gennemsnit udgør udsæd og handelsgødning hver ca. en tredjedel af stykomkostningerne, mens planteværn og diverse deles stort set ligeligt om den resterende del.

Omkostningerne kan være høje, hvis du har stort forbrug af handelsgødning, men så skal du gerne være konkurrencedygtige med hensyn til udbytterne og maskinomkostninger inkl. arbejde (6). Udgifterne til planteværn er det vigtigt at vurdere i forhold til såvel udbytte og i forhold til det niveau, andre har haft i driftsåret. Du kan også udfordre dig selv i rollen som indkøber, og den pris du giver for gødning og planteværn.

5. Dækningsbidraget kr./ha er en god indikator for hvor dygtig du er til at udnytte potentialet i marken og om et evt. "bundlinjeproblem" skal findes i det markarbejde, du udfører, eller om det skal findes i maskinhuset. Du kan være konkurrencedygtig på såvel udbytte (1), bruttoudbytte (3) og stykomkostninger (4), men alligevel have et forbedringspotentiale i resultatet fra driftsgrenen. Hvis maskinomkostningerne inkl. arbejde (6) er for høje, er det næsten umuligt at opnå resultat i bedste tredjedel.

6. Maskinomkostningerne inkl. arbejde omfatter alle omkostninger til maskiner og arbejds løn i marken. Det er diesel, vedligehold, forrentning og afskrivninger for maskinerne, arbejds løn til medarbejdere og ejer samt nettomaskinstationsomkostning. Det gør det muligt at sammenligne nøgletallet med andre, uanset om ejendommene har gamle eller nye maskiner, egne eller leasede, lidt brug af eller totalpasningsaftaler med en maskinstation.

Maskinomkostningerne inkl. arbejde udgør i sig selv den største samlede omkostningspost, og med en stor spredning hører det til som en fast opgave at vurdere eget niveau i forhold til andres, når økonomien i planteproduktionen analyseres. Fastlæggelse af besparelspotentialet på maskinomkostningerne kræver kendskab til, hvilke opgaver der løses på den konkrete ejendom. På bedrifter med stor maskinstationsandel giver regnskabsoplysningerne ofte en god indikation af prisniveauet for opgaverne, der løses i marken. Det kan være en lidt større opgave at kortlægge opgavepriser for eksempelvis gyllekørsel og høstning, hvis der anvendes egne maskiner. I sådanne tilfælde anbefales en specifik analyse af afgrøde og maskinøkonomi i Foder-Mark-System (FMS). Her kan der stilles helt skarpt på omkostninger til hver enkelt maskinoperation og på økonomien i hver enkelt afgrøde. Det er væsentligt at kende omkostningerne ved den enkelte opgave for at kunne gennemføre konkrete forbedringer i markøkonomien.

7. Øvrige omkostninger omfatter ejendomsskatter, forsikringer, energi ekskl. brændstof, diverse kapacitetsomkostninger (f.eks. økonomirådgivning, telefon osv.) samt forretning og afskrivninger på f.eks. hydranter, dræn og maskinhuse. Der er forholdsvis stor spredning i denne post, og det er ikke givet, at du kan opnå besparelser på denne post, men det er vigtigt at forholde sig til, at disse omkostninger også skal dækkes. Du kan være opmærksom på f.eks. prisniveauet på forsikringer og energi samt om øvrige omkostninger mellem driftsgrenene er fordelt korrekt i regnskabet. Dette nøgletal sikrer, at du får det hele med, når økonomien vurderes.

8. Rest til jordleje ekskl. EU-støtte viser, hvor stort et beløb der er tilbage til forrentning af egen jord eller til at betale i forpagtningsafgift.

Nøgletallet kan benyttes til at vurdere, om forpagtningen af et areal er en god forretning. Lægger du den EU-støtte på som du får på arealet til og er summen større end forpagtningsafgiften, er det altid en god forretning. Husk dog at nøgletallet er et gennemsnit for alle de marker, du driver med salgsafgrøder. Boniteten og dermed udbytte på de forpagtede arealer kan være højere, der kan også være behov for jord til at opfylde harmonikrav og sikre foderforsyningen – og dermed indflydelses på resultatet i andre driftsgrenene. Alterna-

tivt til en evt. forpagtning kan du få beregnet hvad det koster at komme af med overskudsgylle og dække foderbehov ved indkøb.

9. Jordleje korrigeret for EU-støtte, er den omkostning, der skal til for at få adgang til at dyrke arealet. Jordlejen består af omkostningerne til ejet og forpagtet jord. For ejet jord opgøres omkostningen som forrentningen af jordens værdi, mens det forpagtede indregnes med den faktiske forpagtningsomkostning. Korrektionen for den udbetalte EU-støtte på arealet er medtaget for at sætte fokus på den rene omkostning til jorden. Der er stor forskel i niveauet, og det sker, at der i det grønne område i fraktilanalysen – stor konkurrenceevne – er negative værdier. Det opstår, når EU-støtten på arealet er større end den beregnede jordleje. EU-støtten ligger nogenlunde fast, og dermed har du mulighed for at vurdere, om det er muligt at påvirke jordlejen på din bedrift. Her er det blandt andet fremtidens valg i forhold til prissætning af nye forpagtningsaftaler og kommende jordkøb, du skal have fokus på. Omkostningen til jordleje skal vurderes ud fra afstand til marker, jordens udbyttepotentiale og dyrkningsikkerhed i forhold til prisen på jorden. Billig jord er måske dyr at dyrke og giver lave udbytter.

10. Resultat, driftsgren er dækningsbidraget (5) fratrukket kapacitet- og kapitalomkostninger. Det er dermed et udtryk for din samlede konkurrenceevne på alle nøgletallene. Så hver gang du forbedrer et af de øvrige nøgletal – og samtidig fastholder de øvrige nøgletals niveau, forbedrer du driftsgrenens resultat

Fraktilanalysen – salgsafgrøder

Business Check 2016

Salgsafgrøder Lerjord												
Fraktilanalyse for ejd	Stærk konkurrenceevne								Stort forbedringspotentiale			
Baseret på bedrifter	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Fraktil	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Udbytte pr. ha vårbyg, hkg	76,8	72,8	66,1	65,0	62,8	60,3	58,9	56,9	54,6	48,9	45,3	
Udbytte pr. ha vinterhvede, hkg	95,1	92,0	84,7	81,9	80,0	76,9	73,6	71,2	68,1	60,0	57,1	
Udbytte pr. ha vinterbyg, hkg	83,1	80,0	74,4	70,6	69,7	66,5	64,5	61,3	59,6	54,0	49,8	
Udbytte pr. ha rug, hkg	87,1	80,3	75,3	72,3	70,0	68,3	63,1	60,0	57,6	48,8	43,0	
Udbytte pr. ha vinterraps, hkg	44,3	41,9	37,2	35,7	34,5	32,9	31,1	29,9	28,6	25,3	22,7	
Fremstillingspris kr/hkg korn	91,0	101	125	132	135	138	145	155	157	166	176	
Bruttoudbytte i alt	10.568	9.989	8.981	8.619	8.367	8.056	7.675	7.453	7.105	6.379	6.063	
Stykomkostninger i alt	2.081	2.204	2.469	2.574	2.662	2.792	2.975	3.087	3.219	3.729	3.975	
Dækningsbidrag	7.557	7.008	6.095	5.824	5.572	5.205	4.741	4.475	4.205	3.448	3.148	
Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha	3.110	3.431	3.958	4.117	4.277	4.545	4.776	5.012	5.241	5.991	6.436	
Øvrige omkostninger ha	692	825	1.012	1.101	1.227	1.353	1.508	1.617	1.791	2.247	2.536	
Rest til jordleje ekskl. EU-støtte pr. ha	1.262	857	68,0	-357	-740	-1.138	-1.521	-1.819	-2.276	-3.362	-3.900	
Jordleje korrigeret for EU-støtte pr. ha	-33,3	370	1.078	1.325	1.516	1.815	2.138	2.392	2.641	3.387	3.736	

Her ser du en bedrift, der lægger vægt på arbejdet i marken. Der er i det pågældende år opnået høje udbytter uden, at stykomkostningerne – udsæd, planteværn og gødning – er løbet løbsk. Det vidner om godt håndværk i marken – rettidighed, opsyn og kompetencer – og der opnås derfor også et godt økonomisk udbytte i form af et meget højt dækningsbidrag pr. ha.

Knap så positiv er dog niveauet for maskinomkostninger inkl. arbejde og øvrige driftsomkostninger. De trækker driftsgrenens resultat, "rest til jordleje ekskl. EU-støtte" ned på et middelmådigt niveau omkring gennemsnittet af de analyserede bedrifter. Det er ærgerligt med et så godt dækningsbidrag.

Der kan være gode grunde til de høje omkostninger efter dækningsbidraget, eksempelvis vedligeholdelse af maskiner og markredskaber lige netop dette år. Men det kan også være, fordi maskinparken er dyr og overdimensioneret i forhold til de faktiske opgaver (overkapacitet), eller at arbejdsopgaverne ikke er tilrettelagt optimalt med en for stor arbejdsstyrke til følge (ineffektivitet). Kun en nærmere analyse og diskussion af årets forløb kan forklare, hvorfor resultat blev som det blev.

Hvis ikke en særlig hændelse og ekstraordinære vedligeholdelse det enkelte år, er årsag til de høje omkostninger, eller at der er et højt niveau i flere år så bør der tages initiativ til at justere på omkostningerne. Årsagerne skal findes og der skal besluttes hvad der skal gøres for at mindske omkostningerne. Den øvelse er nødvendig på bedriften, hvis den også på nøgletallet "rest til jordleje ekskl. EU-støtte" skal op i "superligaen".

Eksemplet viser, at "rest til jordleje ekskl. EU-støtte" ikke tilnærmelsesvis kan dække jordlejen, hvilket naturligvis kan blive et problem på længere sigt. Ønsker man at reducere jordlejen for at skabe bedre balance vil det normalt kræve lidt mere tid. Eksempelvis kan man forsøge at nedbringe låneomkostningerne gennem låneomlægninger, og være opmærksom på ikke at købe mere jord til en højere pris end driften kan bære. Forpagtningsaftalerne skal kigges grundigt efter, og også de skal vurderes i forhold til indtjeningspotentialet. Alle initiativer tæller med, og netop bedriften i eksemplet kunne have behov for en nærmere analyse af økonomien efter dækningsbidraget, uden at det dog skal gå ud over det driftsmæssige fokus.

Når du som i eksemplet konstaterer den stor ubalance mellem indtjening og "betaling" for jorden, skal du være opmærksom på, hvordan året generelt har været for driftsgrenen i året. Svingninger forårsaget af vejrlig og andre udefrakommende faktorer samt konjunkturer skal du også tage med i vurderingen af de forskellige nøgletal – året i eksemplet bød på udfordringer i vækstsæsonen. Det ses også i fremstillingsprisen som ligger på et middelmådigt niveau ved 60 % fraktilen. Fremstillingsprisen kan hurtigt angive et niveau for resultatet af driftsgrenen.

Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i din kvægproduktion

Hvor kommer tallene fra i fraktilanalysen for driftsgrenen kvægproduktion – der består af de to produktionsgrene malkekøer og kvier - og hvordan kan de tolkes? De spørgsmål får du nogle af svarene på her:

1. kg EKM (leveret), Det er en vigtig konkurrenceparameter at have en høj ydelse pr ko. Den højeste ydelse er dog ikke nødvendigvis den mest økonomiske optimale idet de sidste kg mælk kan være "købt" for dyrt i form af for højt foderforbrug, dyre foderenheder og lønomkostninger m.m.

Ønsker du at forbedre ydelsen er der mange områder du kan sætte fokus på. Rettidig omhu i stalden og korrekt udførte arbejde skal være i fokus – malkning, opsyn, fodring, pasning, goldning, kælvninger skal optimeres. Færre yverbetændelser og mindre sygdomme kan foruden at undgå nedgang i ydelsen, betyde mindre kassering af mælk. Fokus på kvier, avl og ændringer i staldsystemet, der forbedre dyrenes velfærd har også betydning for ydelsesniveauet. Endeligt vil ledelsen af medarbejderne og deres trivsel også kunne påvirke ydelsesniveauet.

2. Fremstillingsprisen pr. kg EKM er mælkeproducenternes vigtigste konkurrenceparameter. Ydelsesniveauet (1) har stor betydning for fremstillingsprisen, da en højere ydelse al andet lige vil betyde lavere foder-, kapacitets- og kapitalomkostninger pr. kg EKM. Nøgletallet viser, hvad det koster dig at producere et kg EKM, og hvad afregningsprisen skal være for at du får alle dine omkostninger dækket. Fremstillingsprisen beregnes ved at alle omkostninger inkl. ejer aflønning og forrentning af egenkapitalen bliver fratrukket dyreomsætning og andre landbrugsindtægter og fordeles på den leverede mælkemængde.

Fremstillingsprisen er en god indikator på om hvor god du er til at producere mælk, men du ved først hvad du skal fastholde eller forbedre ved at vurdere øvrige nøgletal i fraktilanalysen

3. Foderomkostningerne pr. kg EKM sætter fokus på den største enkeltpost i fremstillingsprisen. Ved at måle foderomkostningerne pr. kg EKM får du sat fokus på, om ændringer i fodringen og foderplanen øger eller mindsker omkostningerne til at fremstille et kg mælk. I nøgletallet indgår indkøbt foder og grovfoder, som er sat til en fælles intern overførselspris for alle kvægbrug. Det giver mulighed for, at du kan vurdere og benchmarke din mælkeproduktion og din grovfoderproduktion for sig. Hvis du har en meget høj fremstillingspris på grovfoder, vil det altså ikke påvirke driftsgrenen mælkeproduktion, men i stedet fremgå af resultatet for grovfoderproduktionen. På den enkelte bedrift vil prisen på grovfoderet naturligtvis være afgørende for økonomien i at producere mælk (grovfoderet kvalitet har ligeledes en stor betydning), med driftsgrensanalysen gør det muligt at vurdere dem for sig. Ønsker du at blive mere konkurrencedygtig og have lavere foderomkostningerne pr. kg EKM har du mange kort på hånden. Det kan være alt fra at forbedre foderudnyttelsen, reducere spild til at optimere købsstrategi, foderplaner samt blandings- og grovfoderkvalitet.

4. Afkastningsgraden er et nøgletal, der vurderer driftsgrenens resultat. Den viser, hvor stort afkast produktionen har skabt i forhold til den investerede kapital i driftsgrenen. En mulighed til at forbedre afkastningsgraden er ved at opnå et højere resultat før renter uden at øge mængden af bundet kapital tilsvarende. Afkastningsgraden siger ikke noget nærmere om, hvor du skal sætte ind, men er ligesom fremstillingsprisen et nøgletal, der beskriver den overordnede konkurrenceevne.

5. Bundet kapital pr årsko viser værdien af bygninger, inventar, besætning og beholdninger. Den er svær at ændre på, medmindre man har uudnyttet kapacitet, men den er med til at give det fulde billede af bedriften. Har man uudnyttet kapacitet, kan man reducere den bundne kapital pr. enhed ved at få flere dyr gennem systemet. Omkostningerne til bygninger vil mere eller mindre være de samme, og dermed vil der være flere dyr at fordele omkostningerne på. Bundet kapital er dermed mere en oplysning, der kan forklare niveauet af kapacitets- og kapitalomkostningerne end et nøgletal, der direkte kan sættes ind på

6. Dækningsbidraget pr årsko viser bruttoudbyttet fratrukket variable omkostninger. Bruttoudbyttet udgøres først og fremmest af indtægten ved salg af mælk, men kan også bestå af indtægter fra salg af dyr eller andre landbrugsindtægter. Dækningsbidraget er, som fremstillingsprisen (2) og afkastningsgraden (4), påvirket af mange forhold, så du ved først, hvad du skal fastholde eller forbedre ved at vurdere øvrige nøgletal i fraktilanalysen og se sammenligning af tabelopsætningen i Business Check, som du kan læse om på side xx.

7. Krav til dækningsbidrag giver dig mulighed for at vurdere om dækningsbidraget (6), dækker dine kapacitet- og kapitalomkostninger og om du får en positiv bundlinje i årets resultat (11). Krav til dækningsbidrag er alle kapacitetsomkostningerne herunder energi, vedligehold og arbejds løn samt alle kapitalomkostninger herunder afskrivninger, leje af bygninger og rentekomkostninger. Du kan forbedre din konkurrencedygtighed på nøgletallet ved at sætte fokus på arbejdsomkostninger (8), bygninger (9) og inventar (10).

8. Arbejdsomkostningerne er alle omkostningerne til løn og ejer aflønning. Når arbejdsomkostninger er samlet i ét nøgletal, er det muligt at sammenligne bedrifter, der har meget ansat arbejdskraft med bedrifter, hvor ejeren udgør den primære arbejdskraft. Du kan på kort sigt mindske arbejdsomkostninger ved at have en større effektivitet i stalden og sætte fokus på ledelsen af medarbejderne. På længere sigt kan du have strategiske overvejelser om f.eks. malkesystem og kompetencerne hos den arbejdskraft, du har ansat. Hvis du kan reducere arbejdsomkostningerne uden at påvirke produktionen, vil kravet til dækningsbidrag blive mindre og resultatet blive bedre.

Når man sammenligner med andre malkesystemer bør AMS besætninger som udgangspunkt ligge i den gode ende på arbejdsomkostningerne, da besparelserne i arbejdstid gerne skulle opveje de højere omkostninger til inventar og energi (10), der er ved robotterne. Det sker dog ikke altid og kan derfor være et muligt forbedringsområde.

9. Bygningsomkostninger er alle omkostninger til bygninger herunder vedligehold, afskrivning, forrentning og leje. Ved nyere bygninger vil man have høje afskrivninger, mens man ved ældre bygninger vil forvente større vedligeholdelsesomkostninger. Dermed giver nøgletal et godt sammenligningsgrundlag for, hvad bygninger må koste uanset alder, og grundlag for at diskutere vedligeholdelse af og investeringer i nye staldanlæg

10. Inventar inkl. energi ligger i naturlig forlængelse af bygninger. Nøgletallet dækker omkostninger til vedligehold, afskrivninger og forrentning af inventar samt energi og brændstof mm. Det er så at sige staldens maskinomkostninger. Ønsker du at reducere nøgletallets niveau, kan du bl.a. gøre det ved at sætte fokus på løbende vedligehold frem for reparationer.

11. Resultat, driftsgren er dækningsbidraget (6) fratrukket krav til dækningsbidrag (7). Det er dermed et udtryk for din samlede konkurrencedygtighed på alle nøgletallene. Så hver gang du forbedrer et af de øvrige nøgletal – og samtidig fastholder de øvrige nøgletals niveau, forbedrer du driftsgrenens resultat

Fraktilanalysen – Kvæg

Business Check 2016

Konventionel Stor race Alle												
Fraktilanalyse for ejd baseret på 659 bedrifter	Stærk konkurrenceevne				Stort forbedringspotentiale							
Fraktil	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Kg EKM pr. årsko (leveret)	11.948	11.589	10.946	10.709	10.570	10.339	10.167	10.004	9.795	9.191	8.832	
Fremstillingspris pr. kg EKM	2,06	2,15	2,28	2,32	2,36	2,41	2,48	2,52	2,58	2,73	2,82	
Foderomkostninger ekskl. værdiændring pr. kg EKM	1,20	1,23	1,30	1,32	1,34	1,37	1,40	1,42	1,44	1,52	1,58	
Afkastningsgrad	4,52	2,81	0,27	-0,56	-1,35	-2,29	-3,40	-4,40	-5,57	-8,70	-10,7	
Bundet kapital pr. årsko	31.643	36.763	43.275	46.174	47.769	51.256	54.893	57.606	60.810	72.704	80.276	
Dækningsbidrag pr. årsko	11.891	11.108	9.805	9.298	8.970	8.566	8.025	7.701	7.224	6.071	5.447	
Krav til dækningsbidrag pr. årsko	8.603	9.117	10.127	10.478	10.815	11.297	11.731	12.069	12.466	13.683	14.346	
Arbejdsomkostninger pr. årsko	2.509	2.792	3.379	3.568	3.774	3.975	4.169	4.359	4.555	5.281	5.700	
Bygningsomk. pr. årsko	1.512	1.744	2.144	2.293	2.405	2.595	2.793	2.921	3.083	3.614	3.975	
Inventar inkl. energi pr. årsko	1.859	2.097	2.609	2.786	2.962	3.218	3.480	3.799	4.212	5.148	5.524	
Resultat, driftsgren pr. årsko	1.084	208	-1.206	-1.638	-2.044	-2.716	-3.345	-3.805	-4.325	-5.939	-6.719	

I denne fraktilanalyse ses en mælkeproducent, der opnår et resultat for driftsgrenen, der er blandt den bedste tredjedel. Der er mange måder at nå til det resultat og det er derfor relevant at se på alle nøgletallene i fraktilanalysen.

Denne bedrift har fokus på en billig fodring frem for høj mælkeydelse. Det ses ved, at bedriften er blandt de mælkeproducenter, der har den laveste ydelse og samtidigt har foderomkostninger pr. kg EKM omkring niveauet for de fem procent laveste. Der giver samlet set et dækningsbidrag, der er lidt under et middelniveau. Der produceres altså ikke specielt meget mælk, men det gøres med lave omkostninger til foder.

Fremstillingsprisen på bedriften er dog ikke på et lige så lavt niveau som foderomkostningerne. Årsagen til forskellen mellem de to er bl.a. at fremstillingsprisen deler *alle* omkostningerne ud pr. kg EKM - dermed betaler en lavt ydende ko mere for en staldplads pr. kg end den en højt ydende.

Kravet til dækningsbidraget på denne bedrift er lavt og ligger blandt de 10 pct. laveste. Når kravet til dækningsbidrag er lavt, behøver dækningsbidraget ikke være specielt højt for alligevel at give i et pænt resultat for driftsgrenen, som er tilfældet ved denne bedrift.

Det lave krav til dækningsbidrag drives primært af det lave niveau for Inventar inkl. energi. Der er altså billigt inventar, vedligehold og/eller lavt energiforbrug. Omkostningerne til bygninger og arbejds løn er på et middelniveau pr. årsko. I forlængelse heraf ses der samlet set ikke en stor mængde bundet kapital pr. årsko.

Denne bedrift opnår dermed et resultat for driftsgrenen, der er på grænsen til den bedste tredjedel, hvilket kan ses både på afkastningsgraden og resultatet for driftsgrenen pr. årsko. Det giver dermed et perspektiv at vurdere sit resultat op mod andre mælkeproducenter, der har oplevet samme markedsvilkår. Den viste fraktilanalyse er nemlig fra et år, hvor mange mælkeproducenter var presset grundet de lave afregningspriser, hvilket klar fremgår af, at det hovedsageligt kun er de ti procent bedste bedrifter, der når et positivt resultat for driftsgrenen. Dermed kan denne landmand se, at selvom han har fået et negativt resultat for driftsgrenen mælkeproduktion, så er han stadig med blandt nogle af dem, der klarer det bedst.

Forbedringspotentialerne på denne bedrift kunne være:

- Reducere arbejdsomkostninger: Denne bedrift fokuserer på at kunne producere billig mælk men har ikke lave arbejdsomkostninger. Dermed er det værd at undersøge, om der er arbejdsprocesser, der kan effektiviseret eller lignende.

- Hæv ydelsen: Selvom bedriften umiddelbart har fokus på at minimere omkostningerne frem for høj ydelse kan det undersøges, om der er nogle lavt hængene frugter i forbindelse med at opnå ydelsesstigninger. Kan ydelsen hæves en smule, uden at øge omkostningerne, vil det kunne forbedre fremstillingsprisen såvel som dækningsbidraget.

Hvad der reelt er muligt på den enkelte bedrift kræver naturligvis kendskab til forholdene på bedriften. Fraktilanalysen giver inspiration til, hvor det kan være en god ide at kigge nærmere - første step kan være i tabelopsætningen.

Hvor kommer tallene fra i fraktilanalyserne for grovfoder – og hvordan kan de tolkes? De spørgsmål får du nogle af svarene på her:

1. Udbytteneiveauet for majs-helsæd og sædskiftegræs er et afgørende element i grovfoderets økonomi. Udbytteneiveauet afhænger af vejret og kan svinge fra år til år. Derfor er vurderingen af egne udbytter i forhold til andres i samme dyrkning år, et godt bud på hvordan evnerne rakte i forhold til vilkårene i det aktuelle år. Hvis udbytterne er lave, bør du diskutere med din grovfoderrådgiver, hvordan du kan øge udbytte. Stikordene kan være: Rettidig omhu i marken og korrekt udførte arbejde – sædskifte, valg af sort, jordbearbejdning, gødning, planteværn, græsmarksstyring, antal slæt, gennemførelse af ensileringen. Vær også opmærksom på hvor præcis årets udbytte er opgjort – det er vigtigt at oplysninger i regnskabet om lagerbeholdninger og om det interne salg til mælkeproduktionen er opgjort korrekt både hvad angår FEN til afgræsning og til ensilage. Forbruget og fordelingen til mælkeproduktion, opdræt og slagtekalve kan din kvægrådgiver bidrage til at få korrekt registreret.

2. Fremstillingsprisen pr. FEN er baseret på det aktuelle miks mellem helsædsmajs, sædskiftegræs og de øvrige grovfoderafgrøder på bedriften. Fremstillingsprisen giver en god indikation af om grovfoderet produceres billigt eller dyrt, men fortæller ikke noget om, hvor der i givet fald skal sættes ind for at skabe forbedringer. Du ved først hvad du skal fastholde eller forbedre ved at vurdere øvrige nøgletal i fraktilanalysen

3 Stykomkostningerne omfatter omkostninger til udsæd, gødning, planteværn og diverse, der bl.a. indeholder plastik, ensileringsmidler og planteavlserådgivning.

Stykomkostningerne er altså de direkte omkostninger, og afhænger meget af den måde du har valgt at dyrke afgrøderne på. Som gennemsnit udgør udsæd og handelsgødning hver ca. en tredjedel af stykomkostningerne, mens planteværn og diverse deles stort set ligeligt om den resterende del. Stykomkostningernes sammensætning er dog helt individuel, da forholdet mellem græs og majsareal har stor indflydelse på sammensætningen af omkostninger til udsæd, gødning og planteværn.

Omkostningerne kan være høje, hvis du har stort forbrug af handelsgødning, men så skal du gerne være konkurrencedygtige med hensyn til udbytterne og maskinomkostninger inkl. arbejde (4). Udgifterne til planteværn er det vigtigt at vurdere i forhold til såvel udbytte og i forhold til det niveau, andre har haft i driftsåret. Du kan også udfordre dig selv i rollen som indkøber, og den pris du giver for gødning og planteværn.

4. Maskinomkostningerne inkl. arbejde omfatter alle omkostninger til maskiner og arbejds løn i marken. Det er diesel, vedligehold, forrentning og afskrivninger for maskinerne, arbejds løn til medarbejdere og ejer samt nettomaskinstation. Det gør det muligt at sammenligne nøgletallet med andre, uanset ejendommene, har gamle eller nye maskiner, egne eller leasede, lidt brug af eller totalpasningsaftaler med en maskinstation.

Maskinomkostningerne inkl. arbejde udgør i sig selv den største samlede omkostningspost, og med en stor spredning hører det til som en fast opgave at vurdere eget niveau i forhold til andres, når økonomien i planteproduktionen analyseres. Fastlæggelse af besparelspotentialet på maskinomkostningerne kræver kendskab til, hvilke opgaver der løses på den konkrete ejendom. På bedrifter med stor maskinstationsandel giver regnskabsoplysningerne ofte en god indikation af prisniveauet for opgaverne, der løses i marken. Det kan være en lidt større opgave at kortlægge opgavepriser for eksempelvis gyllekørsel og høst, hvis der anvendes egne maskiner. I sådanne tilfælde anbefales en specifik analyse af afgrøde og maskinøkonomi i Foder-Mark-System (FMS). Her kan der stilles helt skarpt på omkostninger til hver enkelt maskinoperation og på økonomien i hver enkelt afgrøde. Det er væsentligt at kende omkostningerne ved den enkelte opgave for at kunne gennemføre konkrete forbedringer i markøkonomien..

5. Øvrige omkostninger omfatter ejendomsskatter, forsikringer, energi ekskl. brændstof, diverse kapacitetsomkostninger (f.eks. økonomirådgivning, telefon osv.) samt forrentning og afskrivninger på f.eks. hydranter, dræn og maskinhuse. Der er forholdsvis stor spredning i denne post, og det er ikke givet, at du kan opnå besparelser på denne post, men det er vigtigt at forholde sig til, at disse omkostninger også skal dækkes. Du kan være opmærksom på f.eks. prisniveauet på forsikringer og energi samt om øvrige omkostninger mellem driftsgrenene er fordelt korrekt i regnskabet. Dette nøgletal sikrer, at du får det hele med, når økonomien vurderes.

6. Jordleje korrigeret for EU-støtte, er den omkostning, der skal til for at få adgang til at dyrke arealet. Jordlejen består af omkostningerne til ejet og forpagtet jord. For ejet jord opgøres omkostningen som forrentningen af jordens værdi, mens det forpagtede indregnes med den faktiske forpagtningsomkostning. Korrekturen for den udbetalte EU-støtte på arealet er medtaget for at sætte fokus på den rene omkostning til jorden. Der er stor forskel i niveauet, og det sker, at der i det grønne område i fraktilanalysen – stor konkurrenceevne – er negative værdier. Det opstår, når EU-støtten på arealet er større end den beregnede jordleje. EU-støtten ligger nogenlunde fast, og dermed har du mulighed for at vurdere, om det er muligt at påvirke jordlejen på din bedrift. Her er det blandt andet fremtidens valg i forhold til prissætning af nye forpagtningsaftaler og kommende jordkøb, du skal have fokus på. Omkostningen til jordleje skal vurderes ud fra afstand til

marker, jordens udbyttepotentiale og dyrkningssikkerhed i forhold til prisen på jorden. Billig jord er måske dyr at dyrke og giver lave udbytter..

7. Årets resultat, samler som fremstillingsprisen (2) op på hele økonomien og er et udtryk for, hvor stor forskel der er mellem den anvendte overførselspris på grovfoderet og den faktiske fremstillingspris.

Samlet set er omkostningerne i Fraktilanalysens hovedgrupper kendetegnet ved, at de alle påvirker fremstillingsprisen, og dermed har en indflydelse på den samlede økonomi i grovfoderproduktionen.

Fraktilanalysen – grovfoder

Business Check 2016

Grovfoder Konventionel sandjord u. vanding												
Fraktilanalyse for ejd. I baseret på 348 bedrifter	Stærk konkurrenceevne							Stort forbedringspotentiale				
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Fraktil												
Udbytte pr. ha majs til helsæd, FEN	13.823	13.109	11.991	11.515	11.200	10.968	10.633	10.399	10.000	9.332	8.863	
Udbytte pr. ha sædskiftegræs, FEN	11.148	10.596	9.514	9.200	9.000	8.580	8.208	8.000	7.635	6.511	6.010	
Fremstillingspris øre pr. FEN	84,6	88,6	101	106	110	116	123	129	136	158	176	
Stykomkostninger i alt	1.675	1.790	2.096	2.175	2.238	2.330	2.455	2.559	2.708	3.044	3.286	
Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha	4.881	5.192	5.845	6.093	6.294	6.579	7.104	7.350	7.657	8.611	9.386	
Øvrige omkostninger pr. ha	468	549	709	756	825	898	997	1.093	1.194	1.585	1.793	
Jordleje korrigeret for EU-støtte pr. ha	-976	-572	113	378	614	846	1.167	1.371	1.766	2.526	2.989	
Resultat, driftsgren	2.912	2.048	850	430	19,3	-536	-1.167	-1.652	-2.245	-3.673	-5.016	

Her ser du en bedrift, der har opnået et negativt resultat for driftsgrenen på 1.652 kr. pr. ha, da den samlede fremstillingspris på 129 øre pr. FEN er højere end den interne overførselspris (salgspris) til stalden. Den høje fremstillingspris skyldes generelt høje omkostninger, der alle ligger i eller tæt på den tredjedel, hvor der er gode muligheder for forbedringer. Kombinerer man dette med et svingende udbyttensniveau, giver det den høje fremstillingspris.

Fraktilanalysen lægger derfor op til en nærmere analyse af samtlige omkostningsposter, og majsudbyttet. Udbyttet i sædskiftegræs ligger fint i tredjedelen med stærk konkurrenceevne. Udbyttet i majs og græs kan være stærkt påvirket af vejræssige forhold omkring både etablering, vækst og høst, og det bør naturligvis indgå i overvejelserne når fraktilanalysens enkelte elementer vurderes. Især maskinomkostningerne inkl. arbejde kan også være påvirket af vejret, eksempelvis i forbindelse med en besværlig høst.

Der kan være gode grunde til de høje maskinomkostninger inkl. arbejde, eksempelvis en høj vedligeholdelse af maskiner og markredskaber lige netop dette år. Men det kan også være, fordi maskinparken er dyr og overdimensioneret i forhold til de faktiske opgaver (overkapacitet), eller at arbejdsopgaverne ikke er tilrettelagt optimalt med en for stor arbejdsstyrke (ineffektivitet). En stor del af maskinomkostningerne kan være maskinstationsomkostninger, og disse bør måske så underkastes en nærmere undersøgelse, ligesom også alle andre omkostningsposter skal vurderes nærmere. Kun en nærmere analyse og diskussion af årets forløb kan forklare størrelsen af og udviklingen i tallene.

Afdækker analyserne i sidste ende et for højt omkostningsniveau bør der tages initiativ til at justere dem via en handlingsplan, uden at det dog skal gå ud over bedriftens nettoresultat.

Hvor kommer tallene fra i fraktilanalyserne for Slagtekalve– og hvordan kan de tolkes? De spørgsmål får du nogle af svarene på her. Fraktilanalysen kan du lave ved at sammenligne tallene i din egen driftsgrensanalyse med fraktilanalysen i "Business Check Slagtekalve - TAL OG GRAFER". Denne "håndholdte" udgave af fraktilanalysen er nødvendig, da datamaterialet ikke er stort nok til, at der kan overføres data til "Regneark Business Check."

1. Antal foderdage pr. produceret kalv. Denne giver en indikation af, hvor mange dage kalvene i gennemsnit er på bedriften, og ved hvilken alder de slagtes. Et lavt antal foderdage pr. kalv giver mulighed for at få flere kalve igennem og dermed producere flere kalve i den samme stald. Det vil reducere de faste omkostninger pr. kalv, da der er flere at fordele omkostninger på. Det kræver dog en ledig kapacitet i en starterstald, da de færre foderdage primært er færre dage i slutstalden.

2. Fremstillingsprisen pr. kg slagtet vægt viser, hvad det koster den enkelte producent at fremstille et kg kød, når alle omkostningerne medtages. Fremstillingsprisen er omkostninger til kalveproduktion inkl. ejer aflønning og forrentning af egenkapital. Slagtepræmien og andre landbrugsindtægter fratrækkes omkostningerne. Fremstillingsprisen pr. kg er først og fremmest et nøgletal, der på egen bedrift skal sammenlignes med den notering, der opnås med den nuværende produktion. Værdien er således med til at identificere, om produktionen er konkurrencedygtig i forhold til slagteriernes notering. Fremstillingsprisen fortæller imidlertid ikke noget om, hvad der i givet fald skal ændres for at skabe forbedringer, dette sker i første omgang via de økonomiske og produktionsmæssige nøgletal.

3. Foderomkostningen pr. foderdag viser, hvad det i gennemsnit har kostet at fodre en kalv pr. dag. Det afhænger både af, hvor længe kalvene er på stald og de samlede foderomkostninger pr. kalv.

Ønsker du at bliver mere konkurrencedygtig og have lavere foderomkostningerne pr. foderdag har du mange kort på hånden. Det kan blandt andet gøres ved at forbedre foderudnyttelsen, ændre fodrets sammensætning, reducere spild eller optimere på købsstrategien.

4 Restbeløb pr. foderdag viser dækningsbidraget pr. foderdag og beskriver indtægterne ved salg af kød mv. i forhold til de stykomkostninger, der har været, dvs. køb af kalve, foder, dyrlæge mv.. Se også dækningsbidrag (9)

5. Krav til restbeløb pr. foderdag er som Krav til dækningsbidrag (10) blot beregnet pr. foderdag

6. Årets resultat pr. foderdag er forskellen mellem Restbeløb pr. foderdag (4) og krav til restbeløb pr. foderdag (5). Det beløb skal være positivt, hvis du skal fortsætte med produktion. Se også Resultat, driftsgren (14)

7. Afkastningsgraden er et nøgletal, der vurderer driftsgrenens resultat. Den viser, hvor stort afkast produktionen har skabt i forhold til den investerede kapital i driftsgrenen. En mulighed til at forbedre afkastningsgraden er ved at opnå et højere resultat før renter uden at øge mængden af bundet kapital tilsvarende. Afkastningsgraden siger ikke noget nærmere om, hvor du skal sætte ind, men er ligesom fremstillingsprisen et nøgletal, der beskriver den overordnede konkurrenceevne.

8. Bundet kapital pr produceret kalv viser værdien af bygninger, inventar, besætning og beholdninger. Den er svær at ændre på, medmindre man har uudnyttet kapacitet, men den er med til at give det fulde billede af bedriften. Har man uudnyttet kapacitet, kan man reducere den bundne kapital pr. enhed ved at få flere dyr gennem systemet. Omkostningerne til bygninger vil mere eller mindre være de samme, og dermed vil der være flere dyr at fordele omkostningerne på. Bundet kapital er dermed mere en oplysning, der kan forklare niveauet af kapacitets- og kapitalomkostningerne end et nøgletal, der direkte kan sættes ind på

9. Dækningsbidrag svarer til restbeløb pr foderdag (4), men regnet pr. produceret kalv. Forskellene mellem tallene pr. foderdag og pr. kalv kan forstærkes eller formindske, alt efter hvor mange foderdage der er på den enkelte bedrift.

10. Krav til dækningsbidrag giver dig mulighed for at vurdere om dækningsbidraget (6), dækker dine kapacitets- og kapitalomkostninger og om du får en positiv bundlinje i årets resultat (14). Krav til dækningsbidrag er alle kapacitetsomkostningerne herunder energi, vedligehold og arbejds løn samt alle kapitalomkostninger herunder afskrivninger, leje af bygninger og renteomkostninger. Du kan forbedre din konkurrencedygtighed på nøgletallet ved at sætte fokus på arbejdsomkostninger (11), bygninger (12) og inventar (13).

11. Arbejdsomkostningerne er alle omkostningerne til løn og ejer aflønning. Når arbejdsomkostninger er samlet i ét nøgletal, er det muligt at sammenligne bedrifter, der har meget ansat arbejdskraft med bedrifter, hvor ejeren udgør den primære arbejdskraft. Du kan på kort sigt mindske arbejdsomkostninger ved at have en større effektivitet i stalden og sætte fokus på ledelsen af medarbejderne. På længere sigt kan du have strategiske overvejelser om f.eks. ny teknologi og kompetencerne hos den arbejdskraft, du har ansat.

12. Bygningsomkostninger er alle omkostninger til bygninger herunder vedligehold, afskrivning, forrentning og leje. Ved nyere bygninger vil man have høje afskrivninger, mens man ved ældre bygninger vil forvente

større vedligeholdelsesomkostninger. Dermed giver nøgletal et godt sammenligningsgrundlag for, hvad bygninger må koste uanset alder, og grundlag for at diskutere vedligeholdelse af og investeringer i nye staldanlæg

13. Inventar inkl. energi ligger i naturlig forlængelse af bygninger. Nøgletallet dækker omkostninger til vedligehold, afskrivninger og forretning af inventar samt energi og brændstof mm. Det er så at sige staldens maskinomkostninger. Ønsker du at reducere nøgletallets niveau, kan du bl.a. gøre det ved at sætte fokus på løbende vedligehold frem for reparationer.

14. Resultat, driftsgren er dækningsbidraget fratrukket krav til dækningsbidrag. Det er dermed et udtryk for din samlede konkurrencedygtighed på alle nøgletallene. Så hver gang du forbedrer et af de øvrige nøgletal – og samtidig fastholder de øvrige nøgletals niveau, forbedrer du driftsgrenens resultat

Fraktilanalysen – Slagtekalve

27 BEDRIFTER I GRUPPEN	STÆRK KONKURRENCEEVNE						STORT FORBEDRINGS-POTENTIALE		
	10 %	25 %	33 %	40 %	50 %	60 %	67 %	75 %	90 %
Fraktil									
Antal foderdage pr. prod. kalv	249	255	261	263	271	274	276	277	282
Fremstillingspris pr. kg slagtet vægt	22,77	24,26	25,11	25,74	25,77	26,55	27,01	27,12	28,44
Foderomkostning pr. foderdag	9,65	10,10	10,22	10,36	10,72	11,00	11,36	11,63	12,50
Restbeløb pr. foderdag	9,35	8,50	8,07	7,73	7,18	7,01	6,62	6,27	4,91
Krav til restbeløb pr. foderdag	4,65	5,65	5,97	6,04	6,31	6,84	7,34	7,60	8,61
Årets resultat pr. foderdag	3,02	2,34	1,73	0,97	0,67	-0,25	-0,76	-0,95	-2,21
Afkastningsgrad, pct.	15,0	9,9	8,9	6,9	5,3	1,6	0,1	-0,4	-5,1
Bundet kapital pr. prod. kalv	4.891	6.018	6.946	7.370	7.623	8.118	8.369	9.705	11.938
Dækningsbidrag pr. prod. kalv	2.484	2.335	2.277	2.032	1.934	1.780	1.705	1.612	1.329
Krav til dækningsbidrag pr. prod. kalv	1.167	1.485	1.645	1.658	1.740	1.795	1.899	1.933	2.134
Arbejdsomkostninger pr. prod. kalv	511	549	578	615	640	667	707	742	898
Bygninger pr. prod. kalv	256	325	353	401	431	511	559	599	680
Inventar inkl. energi pr. prod. kalv	220	262	283	308	333	394	418	471	539
Årets resultat pr. prod. kalv	842	647	455	258	173	-62	-208	-263	-472

Her ser du en fraktilanalysen for en bedrift med slagtekalve, som den ser ud i "Business Check TAL OG GRAFER: Slagtekalve"

Bedriften er blandt den bedste tredjedel til at få kalvene lavet færdig. Det kan du se ved at **Antal foderdage pr. produceret kalv** ligger i det grønne felt. Så bedriften her kan producere flere kalve pr staldplads end de fleste af slagtekalveproducenterne

På **fremstillingsprisen pr. kg slagtet vægt** er bedriften placeret i midtergruppen. Der er umiddelbart plads til forbedringer. En af årsagerne hertil kan være de høje **foderomkostninger**, som kan skyldes, at han fodrer koncentreret for at øge tilvæksten. Hvilket igen kan være årsagen til, at han har få foderdage. Det er vigtigt, at der er balance mellem foderomkostningerne pr. foderdag, antal foderdage og noteringen. Med høje foderpriser kan det blive dyrt at jage de sidste gram tilvækst pr. dag, hvis afregningsprisen ikke kan bære det.

Bedriften ligger igen i den bedste tredjedel når man ser på **restbeløb pr. foderdag**. Det er et fint resultat i sig selv, men **kravet til restbeløb pr. foderdag** er i den røde gruppe og samlet betyder det, at **årets resultat pr. foderdag** ender på et middelniveau. Kapacitets- og/eller kapitalomkostningerne er dermed et område, der bør undersøges nærmere, hvilket fraktilanalysen også kan hjælpe med.

Fraktilanalysen viser, at bedriften kan have et forbedringspotentiale på **arbejdsomkostninger**, der ligger i det røde felt. Hvis disse kan reduceres uden at påvirke produktionen, vil krav til dækningsbidrag pr. produceret kalv blive mindre og årets resultat vil blive løftet.

Umiddelbart har bedriften ikke meget at hente på **Bygninger** da den her ligger blandt de bedste 25 pct., en af grundene kan være de forholdsvis få foderdage kalvene står i staldene. Til gengæld kan der være potentialer i at se nærmere på **Inventar inkl. energi**. Hvor bedriften ligger i gruppen med de allerhøjeste omkostninger. Man vil forvente at med høje omkostninger til inventar inkl. energi vil arbejdsomkostningerne være lavere grundet nyere inventar og mere automatisering. Det vil altså være en god idé for bedriften af undersøge forholdene omkring arbejde og inventar inkl. energi nærmere.

Uden kendskab til den specifikke bedrift, der ligger bag analysen vil det være svært at konkludere, hvor der er det største forbedringspotentiale, men det kan være relevant at se nærmere på omkostningerne til foder, arbejde og inventar inkl. energi.

Sammenligner du bedriftens placering på **Dækningsbidrag, pr. produceret kalv**, med placeringen på restbeløb pr foderdag vil du se at placeringen på dækningsbidraget er lavere. Det kan have årsag i de høje foderomkostninger pr foderdag, der bliver forstærket når det regnes om til pr. produceret kalve. På **Krav til dækningsbidrag pr produceret kalv** ligger bedriften i samme røde gruppe som for krav til restbeløb år foderdag i den røde gruppe.

Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater i dit sohold

Hvor kommer tallene fra i fraktilanalyserne for sohold – og hvordan kan de tolkes? De spørgsmål får du nogle af svarene på her:

1. Producerede grise pr. årssø

Standard nøgletal, beregnet ud fra produktionsgrundlaget

2. Fremstillingspris pr smågris

Alle omkostninger fraregnet andre indtægter (dyreomsætning) placeret i driftsgrenen. Delt med antal producerede smågrise. Der er således ikke værdiændringer med i fremstillingspris.

3. Afkastningsgraden er et nøgletal, der vurderer driftsgrenens resultat. Den viser, hvor stort afkast produktionen har skabt i forhold til den investerede kapital i driftsgrenen. En mulighed til at forbedre afkastningsgraden er ved at opnå et højere resultat før renter uden at øge mængden af bundet kapital tilsvarende. Afkastningsgraden siger ikke noget nærmere om, hvor du skal sætte ind, men er ligesom fremstillingsprisen et nøgletal, der beskriver den overordnede konkurrenceevne.

4. Bundet kapital viser værdien af bygninger, inventar, besætning og beholdninger. Den er svær at ændre på, medmindre man har uudnyttet kapacitet, men den er med til at give det fulde billede af bedriften. Har man uudnyttet kapacitet, kan man reducere den bundne kapital pr. enhed ved at få flere dyr gennem systemet. Omkostningerne til bygninger vil mere eller mindre være de samme, og dermed vil der være flere dyr at fordele omkostningerne på. Bundet kapital er dermed mere en oplysning, der kan forklare niveauet af kapacitets- og kapitalomkostningerne end et nøgletal, der direkte kan sættes ind på

5. Bruttoudbytte i alt

Samtlige indtægter delt pr. årssø modregnet omkostninger til indkøbte dyr og besætningsforskydning. Mangler også under slagtesvin (ens formulering gerne) – nøgletallet er også beskrevet under salgsafgrøder

6. Foderomkostninger pr. årssø sætter fokus på den største enkeltpost i fremstillingsprisen. I nøgletallet indgår indkøbt foder og eget korn.

Ønsker du at blive mere konkurrencedygtig og have lavere foderomkostningerne pr. årssø har du mange kort på hånden. Det kan være alt fra at forbedre fodereffektiviteten reducere spild til at optimere købsstrategi og blandingskvalitet.

7. Dækningsbidraget pr. årssø viser bruttoudbyttet fratrukket variable omkostninger. Bruttoudbyttet udgøres først og fremmest af indtægten ved salg af smågrise, men kan også bestå af indtægter fra salg af andre svin, omkostninger til køb af smågrise eller andre landbrugsindtægter. Dækningsbidraget er, som fremstillingsprisen og afkastningsgraden, påvirket af mange forhold, så du ved først, hvad du skal fastholde eller forbedre ved at vurdere øvrige nøgletal i fraktilanalysen og se sammenligning af tabelopsætningen i Business Check, som du kan læse om på side xx.

8. Krav til dækningsbidrag giver dig mulighed for at vurdere om dækningsbidraget (7), dækker dine kapacitet- og kapitalomkostninger og om du får en positiv bundlinje i årets resultat (11). Krav til dækningsbidrag er alle kapacitetsomkostningerne herunder energi, vedligehold og arbejds løn samt alle kapitalomkostninger herunder afskrivninger, leje af bygninger og renteomkostninger. Du kan forbedre din konkurrencedygtighed på nøgletallet ved at sætte fokus på arbejdsomkostninger (9), bygninger (10) og inventar (11).

9. Arbejdsomkostningerne er alle omkostningerne til løn og ejer aflønning. Når arbejdsomkostninger er samlet i ét nøgletal, er det muligt at sammenligne bedrifter, der har meget ansat arbejdskraft med bedrifter, hvor ejeren udgør den primære arbejdskraft. Du kan på kort sigt mindske arbejdsomkostninger ved at have en større effektivitet i stalden og sætte fokus på ledelsen af medarbejderne. På længere sigt kan du have strategiske overvejelser om f.eks. malkesystem og kompetencerne hos den arbejdskraft, du har ansat. Hvis du kan reducere arbejdsomkostningerne uden at påvirke produktionen, vil kravet til dækningsbidrag blive mindre og resultatet blive bedre.

10. Bygningsomkostninger er alle omkostninger til bygninger herunder vedligehold, afskrivning, forrentning og leje. Ved nyere bygninger vil man have høje afskrivninger, mens man ved ældre bygninger vil forvente større vedligeholdelsesomkostninger. Dermed giver nøgletallet et godt sammenligningsgrundlag for, hvad bygninger må koste uanset alder, og grundlag for at diskutere vedligeholdelse af og investeringer i nye staldanlæg

11. Inventar inkl. energi ligger i naturlig forlængelse af bygninger. Nøgletallet dækker omkostninger til vedligehold, afskrivninger og forrentning af inventar samt energi og brændstof mm. Det er så at sige staldens maskinomkostninger. Ønsker du at reducere nøgletallets niveau, kan du bl.a. gøre det ved at sætte fokus på løbende vedligehold frem for reparationer.

12. Resultat, driftsgren pr. årssø er dækningsbidraget (7) fratrukket krav til dækningsbidrag (8). Det er dermed et udtryk for din samlede konkurrencedygtighed på alle nøgletallene. Så hver gang du forbedrer et af de øvrige nøgletal – og samtidig fastholder de øvrige nøgletals niveau, forbedrer du driftsgrenens resultat.

Fraktilanalysen – Sohold 30 kg

Sohold 30 kg - over 750 årssøer												
Fraktilanalyse for ejd. : iseret på 102 bedrifter	Stærk konkurrenceevne								Stort forbedringspotentiale			
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Fraktill												
Producerede grise pr. årssø	35,1	34,3	32,8	32,6	32,0	31,2	30,9	30,6	30,0	28,5	27,5	
Fremstillingspris pr. smågris	298	308	326	338	342	352	358	367	376	395	402	
Afkastningsgrad	32,1	24,3	20,3	18,4	17,2	15,4	13,5	12,5	11,2	7,35	5,02	
Bundet kapital pr. enhed	6.870	7.978	13.846	15.843	17.299	18.067	20.460	21.703	22.679	25.753	27.876	
Bruttoudbytte i alt	16.029	15.117	14.535	14.284	14.008	13.730	13.418	13.151	12.864	11.972	11.530	
Foderomkostninger pr. enhed	4.824	5.078	5.415	5.488	5.591	5.722	5.899	5.982	6.156	6.422	6.735	
Dækningsbidrag pr. enhed	8.529	8.216	7.597	7.371	7.051	6.735	6.536	6.170	5.967	5.314	4.909	
Krav til dækningsbidrag pr. enhed	3.459	3.758	4.143	4.279	4.424	4.604	4.752	4.855	5.033	5.366	5.542	
Arbejdsomkostninger pr. enhed	1.346	1.417	1.575	1.621	1.695	1.760	1.815	1.862	1.933	2.134	2.259	
Bygningsomk. pr. enhed	614	712	930	983	1.017	1.098	1.161	1.211	1.270	1.529	1.844	
Inventar inkl. energi pr. enhed	684	778	1.001	1.067	1.155	1.207	1.307	1.374	1.453	1.617	1.699	
Resultat, driftsgren pr. årssø	3.845	3.733	3.038	2.761	2.499	2.171	1.924	1.640	1.468	877	452	

Ovenfor vises et eksempel på sobedrift med 30 kg. produktion i kategorien over 750 årssøer. Eksemplet viser en bedrift med 31,2 grise pr. årssø, hvilket svarer til gennemsnittet. Til gengæld er der tale om en bedrift høj bunden kapital pr. årssø og en høj omkostning til lønudgift. Den bundne kapital kan være svært at gøre noget ved på kort sigt, men er en parameter, der er vigtigt at have in mente. Arbejdsomkostningerne kan til gengæld være et indsatsområde. Hvis der ikke er specielle forhold, der retfærdiggør den høje lønudgift, er der et uudnyttet potentiale her.

I analysen ses at de høje omkostninger til bundet kapital og løn resulterer i et forholdsvis højt krav til dækningsbidrag på 75 pct. fraktilen. Kravet indfries dog til fulde, med et dækningsbidrag på 10 pct. fraktilen. Det høje dækningsbidrag kommer især fra et højt bruttoudbytte, der også ligger på 10 pct. fraktilen. Da bedriften ligger gennemsnitligt på antal grise pr. årssø, kommer det høje bruttoudbytte fra salgsprisen pr. smågris.

I eksemplet har vi dermed at gøre med en bedrift med en fornuftig bundlinje, der ligger på 25 pct. fraktilen, men bundlinjen bæres i høj grad oppe af en høj salgspris pr. smågris. Potentialet til at gøre sig mindre afhængig af smågrisenens salgspris ligger på bunden kapital, arbejdsomkostninger samt posten inventar inkl. Energi som bl.a. dækker over elomkostninger og vedligehold.

Hvor kommer tallene fra i fraktilanalyserne for slagtesvin – og hvordan kan de tolkes? De spørgsmål får du nogle af svarene på her:

1. Fremstillingspris pr. kg

Alle omkostninger fraregnet andre indtægter (dyreomsætning) placeret i driftsgrenen. Delt medproduceret kg slagtesvin. Der er ikke værdiændringer i besætning og foderbeholdninger med i fremstillingsprisen. Tallet kan således sammenlignes fra år til år.

2. Afkastningsgraden er et nøgletal, der vurderer driftsgrenens resultat. Den viser, hvor stort afkast produktionen har skabt i forhold til den investerede kapital i driftsgrenen. En mulighed til at forbedre afkastningsgraden er ved at opnå et højere resultat før renter uden at øge mængden af bundet kapital tilsvarende. Afkastningsgraden siger ikke noget nærmere om, hvor du skal sætte ind, men er ligesom fremstillingsprisen et nøgletal, der beskriver den overordnede konkurrenceevne.

3. Bundet kapital viser værdien af bygninger, inventar, besætning og beholdninger. Den er svær at ændre på, medmindre man har udnyttet kapacitet, men den er med til at give det fulde billede af bedriften. Har man udnyttet kapacitet, kan man reducere den bundne kapital pr. enhed ved at få flere dyr gennem systemet. Omkostningerne til bygninger vil mere eller mindre være de samme, og dermed vil der være flere dyr at fordele omkostningerne på. Bundet kapital er dermed mere en oplysning, der kan forklare niveauet af kapacitets- og kapitalomkostningerne end et nøgletal, der direkte kan sættes ind på

4. Bruttoudbytte i alt

Samtlige indtægter delt pr. produceret slagtesvin modregnet omkostninger til indkøbte dyr og besætningsforskydning. Mangler også under sohold (ens formulering gerne)– nøgletallet er også beskrevet under salgsafgrøder

5. Foderomkostninger pr. slagtesvin sætter fokus på den største enkeltpost i fremstillingsprisen. I nøgletallet indgår indkøbt foder og eget korn.

Ønsker du at blive mere konkurrencedygtig og have lavere foderomkostningerne pr. slagtesvin har du mange kort på hånden. Det kan være alt fra at forbedre fodereffektiviteten reducere spild til at optimere købsstrategi og blandingskvalitet.

6. Dækningsbidraget pr slagtesvin viser bruttoudbyttet fratrukket variable omkostninger. Bruttoudbyttet udgøres først og fremmest af indtægten ved salg af slagtesvin og omkostningen til køb af smågrise. Dækningsbidraget er, som fremstillingsprisen og afkastningsgraden, påvirket af mange forhold, så du ved først, hvad du skal fastholde eller forbedre ved at vurdere øvrige nøgletal i fraktilanalysen og se sammenligning af tabelopsætningen i Business Check, som du kan læse om på side xx.

7. Krav til dækningsbidrag giver dig mulighed for at vurdere om dækningsbidraget (6), dækker dine kapacitet- og kapitalomkostninger og om du får en positiv bundlinje i årets resultat (11). Krav til dækningsbidrag er alle kapacitetsomkostningerne herunder energi, vedligehold og arbejds løn samt alle kapitalomkostninger herunder afskrivninger, leje af bygninger og renteomkostninger. Du kan forbedre din konkurrencedygtighed på nøgletallet ved at sætte fokus på arbejdsomkostninger (8), bygninger (9) og inventar (10).

8. Arbejdsomkostningerne er alle omkostningerne til løn og ejer aflønning. Når arbejdsomkostninger er samlet i ét nøgletal, er det muligt at sammenligne bedrifter, der har meget ansat arbejdskraft med bedrifter, hvor ejeren udgør den primære arbejdskraft. Du kan på kort sigt mindske arbejdsomkostninger ved at have en større effektivitet i stalden og sætte fokus på ledelsen af medarbejderne. På længere sigt kan du have strategiske overvejelser om f.eks. malkesystem og kompetencerne hos den arbejdskraft, du har ansat. Hvis du kan reducere arbejdsomkostningerne uden at påvirke produktionen, vil kravet til dækningsbidrag blive mindre og resultatet blive bedre.

9. Bygningsomkostninger er alle omkostninger til bygninger herunder vedligehold, afskrivning, forrentning og leje. Ved nyere bygninger vil man have høje afskrivninger, mens man ved ældre bygninger vil forvente større vedligeholdelsesomkostninger. Dermed giver nøgletal et godt sammenligningsgrundlag for, hvad bygninger må koste uanset alder, og grundlag for at diskutere vedligeholdelse af og investeringer i nye staldanlæg

10. Inventar inkl. energi ligger i naturlig forlængelse af bygninger. Nøgletallet dækker omkostninger til vedligehold, afskrivninger og forretning af inventar samt energi og brændstof mm. Det er så at sige staldens maskinomkostninger. Ønsker du at reducere nøgletallets niveau, kan du bl.a. gøre det ved at sætte fokus på løbende vedligehold frem for reparationer.

11. Resultat, driftsgren er dækningsbidraget (6) fratrukket krav til dækningsbidrag (7). Det er dermed et udtryk for din samlede konkurrencedygtighed på alle nøgletallene. Så hver gang du forbedrer et af de øvrige nøgletal – og samtidig fastholder de øvrige nøgletals niveau, forbedrer du driftsgrenens resultat.

Fraktilanalysen – Slagtesvin

Slagtesvin - ml. 7.000 og 12.000 producerede slagtesvin												
Fraktilanalyse for ejd. ↑ baseret på 125 bedrifter	Stærk konkurrenceevne				Stort forbedringspotentiale							
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Fraktil												
Fremstillingspris pr. kg sl.svin	9,12	9,34	9,78	9,90	10,0	10,2	10,4	10,6	10,7	11,1	11,4	
Afkastningsgrad	17,3	14,6	9,74	7,83	6,52	4,72	2,69	1,17	0,57	-5,26	-8,43	
Bundet kapital pr. enhed	249	360	505	546	591	645	748	790	828	965	1.058	
Bruttoudbytte i alt	563	547	518	508	500	493	483	476	471	456	434	
Foderomkostninger pr. enhed	297	304	320	324	332	339	347	354	362	386	400	
Dækningsbidrag pr. enhed	210	188	169	161	153	146	134	127	109	76,1	69,8	
Krav til dækningsbidrag pr. enhed	97,4	101	110	113	118	124	130	135	140	167	180	
Arbejdsomkostninger pr. enhed	19,1	23,3	29,4	31,0	32,8	34,6	37,6	39,8	41,6	50,8	53,9	
Bygningsomk. pr. enhed	17,2	23,8	30,3	31,9	35,7	40,0	44,1	46,4	49,9	62,6	67,2	
Inventar inkl. energi pr. enhed	16,6	20,1	24,6	28,3	30,2	32,3	35,3	38,3	40,0	49,8	59,9	
Resultat, driftsgren pr. enhed	75,4	64,2	44,7	35,7	29,5	15,3	3,47	-7,34	-16,4	-50,2	-66,0	

Ovenstående eksempel viser fraktilanalyse på slagtesvinebedrift mellem 5.000 og 12.000 producerede slagtesvin. Bedriften i eksemplet har en fremstillingspris, der ligger på 50 pct. fraktilen, så dermed på gennemsnittet. Underliggende viser analysen, hvor bedriften klarer sig godt, og hvor den klarer sig mindre godt i forhold til gennemsnittet. Dermed også hvor der er potentiale til at forbedre sig.

Bedriften har et stort potentiale i foderomkostninger, hvor den ligger på 95 pct. fraktilen, og således blandt i 5 pct. dårligste. Der kan være mange grunde til de høje foderomkostninger, bl.a. prisen på internt overført korn eller en uheldig handelsstrategi. Uanset hvad bør resultatet resultere i nogle overvejelser om hvordan man fremadrettet sikrer et bedre resultat.

Et andet punkt med forbedringspotentiale er arbejdsomkostninger pr. enhed. Her ligger bedriften på 75 pct. fraktilen. Der er således et potentiale på 7 kr. pr. produceret slagtesvin, hvis den kan komme til at ligge på gennemsnittet i stedet.

I den gode ende ligger bundet kapital pr. enhed og bruttoudbytte. Bruttoudbytte er blandt de 5 pct. bedste, og er en sum af både lav indkøbspris på smågrisene og høj afregningspris på slagtesvinene.

Benchmark dine nøgletal - grundlag for handlingsplaner, budget og strategi

For driftsgrenene Kvæg, Grovfoder, Sohold, Slagtesvin og Salgsafgrøder kan du ved at kontakte din rådgiver få en udskrift fra "Regneark Business Check, som giver dig mulighed for at sammenligne dine resultater med andres, både i en i tabelopsætning og i diagrammer. For Slagtekalve, Kartoffler og Sukkeroer samt fjerkræ er datamaterialet ikke så omfattende at det medtages i "Regneark Business Check". For de driftsgrene kan sammenligningen af dine resultater ske via de tabeller, der er i "Business Check – TAL OG GRAFER" for de enkelte driftsgrene.

Kombinationen af fraktilanalysens bud på nøgletal, der er forbedringspotentiale i for dig og sammenligningen af dine resultat via tabeller og diagrammer med andres resultater, er et godt grundlag for at dykke ned i tallene og finde indsatsområderne. Med den indsigt Business Check giver, kan du prioritere, hvor du vil sætte ind både på såvel kort som langt sigt. Det giver dig mulighed for:

- at tilrettelægge handlingsplaner for de ændringer, der skal ske for at løfte resultaterne
- at lave et ambitiøst og realistisk budget, med de mål, som du går efter næste år
- at beslutte en strategi, der kan løfte og fastholde resultaterne i årene fremover.
- når regnskabsåret er omme at følge op på om nøgletallene har ændres sig i den ønskede retning

Tabelopsætninger – sammenligning af nøgletal og resultater

Hvor Fraktilanalysen præsenterer udvalgte nøgletal, viser tabelopsætningen i Business Check hele driftsgrensanalysen. I tabelopsætningen måler du dig med andre på det samlede resultat, og det betyder at du ikke nødvendigvis får overblik over hvilke nøgletal, der er størst potentiale for dig i at forbedre. To ejendomme, der opnår det samme samlede resultat, kan have vidt forskellige værdier for de nøgletal, der påvirker resultatet. Så alle - også top 10 besætninger – kan finde nøgletal der kan forbedres.

Business Check – Oplysninger og nøgletal i tabelopsætningen

Tabelopsætningen indeholder fire afsnit med forskellige typer nøgletal.

- 1 Første afsnit er oplysningen om produktionen
- 2 Næste afsnit indeholder nøgletal, hvor flere oplysninger fra regnskabet er samlet sammen i et nøgletal, hvor der kan indgå såvel data om produktion, kapacitet og kapital.
- 3 Tredje afsnit viser opnåede priser ved salg og køb på udvalgte produkter og foder.
- 4 I sidste afsnit ses er specifikation i driftsgrenanalysen, som viser indtægter, styk-, kapacitet- og kapitalomkostningerne, samt dækningsbidrag ^A og resultat, driftsgren ^B.

Den samme opstilling og de samme nøgletal finder du i tabellerne i "Business Check – TAL OG GRAFER", som du kan læse om i næste afsnit.

7.000 til 12.000 producerede slagtesvin			
Løbenummer/ ejendomsnummer (Antal bedrifter i gruppen 135)	Resultat, driftsgren		
	Året gns. gruppen	Året top 10	Kreds
Driftsform	-	-	-
1 Antal producerede slagtesvin	8.967	8.768	8.727
Slagtevægt, kg.	84,7	85,6	85,3
Vægt indsatte smågrise, kg.	31,0	31,2	31,4
2 Nøgletal			
Foderomkostninger pr. enhed	344	320	338
Arbejdsomkostninger pr. enhed	35,9	35,5	37,4
Bygningsomk. pr. enhed	40,5	34,0	42,1
Inventar inkl. energi pr. enhed	34,7	27,9	39,7
Forrentning driftskapital pr. enhed	7,27	6,28	7,03
Øvrige omkostninger pr. enhed	11,1	8,57	10,5
Krav til dækningsbidrag pr. enhed	129	112	137
Bundet kapital pr. enhed	671	590	684
Anvendt rentesats, pct.	2,37	2,25	2,48
Resultatkorrektion ved 4 % rente	-11,1	-11,6	-9,84
Afkastningsgrad	4,71	18,1	7,74
3 Fremstillingspris pr. kg sl.svin	10,2	9,34	8,94
Pris pr. kg prod. slagtesvin	10,4	10,3	9,40
Pris soyaskrå, kr. pr. kg	2,75	2,81	2,73
Pris tilskudsfoeder, kr. pr. kg	2,84	2,85	3,05
Pris færdigblanding sl.svin, kr. pr. kg	1,65	1,65	1,74
4 Specifikation af resultat			
Salg slagtesvin	877	883	802
Køb af grise	-407	-382	-407
Besætningsforskydning	19,8	20,9	31,0
Andre Landbrugsindtægter sl.svin	6,66	5,30	95,1
Bruttoudbytte i alt	496	528	521
Korn	-134	-154	-123
Tilskudsfoeder og råvarer	-89,2	-123	-73,7
Færdigblanding	-96,9	-26,3	-130
Andet foder	-23,7	-17,0	-11,9
Dyrlæge og medicin	-5,85	-5,83	-8,09
Avi, rådgivning og kontrol	-0,83	-0,99	-2,02
Diverse vedr. husdyr	-5,78	-3,66	-6,44
Stykomkostninger i alt	-356	-331	-355
A Dækningsbidrag	140	197	166
Energi svin	-12,2	-11,0	-12,0
Vedligehold	-12,5	-7,22	-11,6
Lønomsotninger	-17,7	-21,4	-16,5
Ejeraføning	-18,2	-14,1	-20,9
Forsikring	-5,22	-3,98	-6,20
Diverse kapacitetsomkostninger svin	-9,63	-8,57	-10,5
Kapacitetsomkostninger i alt	-75,4	-66,3	-77,7
Afskrivning bygninger	-19,2	-13,7	-23,7
Afskrivning inventar	-11,4	-10,1	-17,0
Leje af driftsbygninger	-6,10	-10,0	-0,67
Renteomk. af bundet kapital	-15,7	-12,0	-17,6
Kapitalomkostninger i alt	-54,0	-45,9	-59,0
B Resultat, driftsgren	10,9	84,9	29,4

Business Check – tabelopsætning

7.000 til 12.000 producerede slagtesvin

1 Kolonner med grupper af ejendomme og udvalgte ejendomme

Løbenummer/ ejendomsnummer (Antal bedrifter i gruppen 135)	Resultat, driftsgren			Konventionel	Konventionel	Konventionel	Konventionel
	Året gns. gruppen	Året top 10	Kreds				
Driftsform	-	-	-				
Antal producerede slagtesvin	8.967	8.768	8.727	7.015	7.740	7.959	8.219
Slagtevægt, kg.	84,7	85,6	85,3	88,0	81,0	83,0	83,0
Vægt indsatte smågrise, kg.	31,0	31,2	31,4		29,0		
Nøgletal							
Foderomkostninger pr. enhed	344	320	338	334	329	334	340
Arbejdsomkostninger pr. enhed	35,9	35,5	37,4	39,9	38,8	41,5	34,4
Bygningsomk. pr. enhed	40,5	34,0	42,1	72,0	24,2	19,3	29,1
Inventar inkl. energi pr. enhed	34,7	27,9	39,7	67,2	47,8	27,6	34,7
Forrentning driftskapital pr. enhed	7,27	6,28	7,03	1,73	4,48	4,67	4,49
Øvrige omkostninger pr. enhed	11,1	8,57	10,5	8,42	8,40	5,81	6,08
Krav til dækningsbidrag pr. enhed	129	112	137	190	124	98,9	109
Bundet kapital pr. enhed	671	590	684	1.337	545	464	410
Anvendt rentesats, pct.	2,37	2,25	2,48	1,70	1,60	1,70	1,80
Resultatkorrektion ved 4 % rente	-11,1	-11,6	-9,84	-30,7	-13,1	-10,7	-9,01
Afkastningsgrad	4,71	18,1	7,74	0,47	-0,12	16,2	16,7
Fremstillingspris pr. kg sl.svin	10,2	9,34	8,94	4,95	10,4	9,75	8,04
Pris pr. kg prod. slagtesvin	10,4	10,3	9,40	4,76	10,3	10,6	8,78
Pris soyaskrå, kr. pr. kg	2,75	2,81	2,73		3,39		
Pris tilskudsfoeder, kr. pr. kg	2,84	2,85	3,05	3,09			
Pris færdigblanding sl.svin, kr. pr. kg	1,65	1,65	1,74	1,63	1,64	1,94	1,73
Specifikation af resultat							
Salg slagtesvin	877	883	802	419	831	876	728
Køb af grise	-407	-382	-407	-434	-409	-372	-364
Resætningsforskydning							

Tabelopsætning - Eksempel fra driftsgren slagtesvin, 70.000 til 12.000 producerede slagtesvin

- 1 Overskrifterne på kolonnerne er for de grupper eller ejendomme du sammenligner din driftsgren med. Gennemsnit af alle (A) og top 10 af alle (B), gennemsnit i din regnskabskreds (C), udvalgte ejendomme (D) og sidst men ikke mindst din egen ejendom (E)
 - 2 Overskrifterne på rækkerne er de nøgletal som benyttes i sammenligningen. Du kan se en figur med alle nøgletallene, der er i tabelopsætningen i tabellen på næste side.
- (B) De top 10 bedste er sorteret på nøgletallet:
- Sohold og mælkeproduktion. Resultat pr. årssø/årsko.
 - Slagtesvin: Resultat pr produceret dyr.
 - Grovfoder: Fremstillingspris pr. FEN
 - Salgsafgrøder: Rest til jordleje ekskl. EU-støtte

På næste opslag får du en oversigt over de nøgletal du kan se af tabelopsætninger i Business Check.

Business Check – produktionsoplysninger, nøgletal og priser

I tabellerne her kan du se hvilke produktionsoplysninger, nøgletal og priser, der er med i Tabelopsætningerne i "Regneark Business Check". Med **grønt** er fremhævet de nøgletal, der er med i fraktilanalyserne. I afsnittet "Nøgletal og begreber" kan se, hvordan nøgletallene beregnes på baggrund af oplysninger i regnskab og specifikationerne i driftsgrensanalyserne.

■ Kvæg	■ Sohold	■ Slagtesvin
Produktionsoplysninger	Produktionsoplysninger	Produktionsoplysninger
Arskøer	Antal årssøer	Antal producerede slagtesvin
Antal årsopdræt pr. årsko	Antal producerede smågrise	Slagtevægt, kg
Kg EKM pr. årsko (leveret)	Producerede grise pr. årsko	Vægt indsatte smågrise, kg
Malkesystem	Vægt solgte/overførte smågrise kg	
Anvendt pris eget grovfoder kr./FEN		
Nøgletal pr. kg EKM	Nøgletal pr årsko	Nøgletal pr produceret slagtesvin
Dyreoms. og andre landbrugsindtægter	Værdiændring besætning	Foderomkostninger
Foderomkostninger¹	Foderomkostninger	Arbejdsomkostninger
Dyrlæge og diverse	Arbejdsomkostninger	Bygningsomkostninger
Arbejdsomkostninger	Bygningsomkostninger	Inventar inkl. energi
Bygningsomkostninger	Inventar inkl. energi	Forrentning driftskapital
Inventar inkl. energi	Forrentning driftskapital	Øvrige omkostninger
Forrentning driftskapital	Øvrige omkostninger	Krav til dækningsbidrag
Øvrige omkostninger	Krav til dækningsbidrag	Bundet kapital
Fremstillingspris pr. kg EKM	Andre nøgletal	Andre nøgletal
Korr. ved egen fremstillingspris, grovfoder	Anvendt rentesats, pct.	Anvendt rentesats, pct.
Fremstillingspris inkl. korrektion	Resultatkorrektion ved 4 % rente	Resultatkorrektion ved 4 % rente
Kr. pr. kg EKM leveret	Afkastningsgrad	Afkastningsgrad
Dækningsbidrag pr. kg EKM¹	Fremstillingspris pr. smågris	Fremstillingspris pr. kg slagtesvin
Nøgletal pr. årsko	Kr. pr. solgt smågris	Pris pr. kg produceret slagtesvin
Værdiændring besætning og beholdninger	Pris soyaskrå, kr. pr. kg	Pris soyaskrå, kr. pr. kg
Dækningsbidrag¹	Pris tilskudsforer, kr. pr. kg	Pris tilskudsforer, kr. pr. kg
Arbejdsomkostninger	Pris færdigblanding søer, kr. pr. kg	Pris færdigblanding, kr. pr. kg
Bygningsomkostninger		
Inventar inkl. energi		
Forrentning driftskapital		
Øvrige omkostninger		
Krav til Dækningsbidrag		
Heraf afskrivninger		
Bundet kapital		
Andre nøgletal	■ Salgsafgrøder	■ Grovfoder
Anvendt rentesats, pct.	Produktionsoplysninger	Produktionsoplysninger
Resultatkorrektion ved 4 % rente	Ha i alt, driftsgren	Ha i alt, driftsgren
Resultatkorrektion ved egen fremstillingspris, grovfoder	Fem kornsorter, andel i pct. ^{2og 3}	Andel majs til helsæd ³
Afkastningsgrad	Andel vinterraps i pct. ³	Andel sædskiftegræs ³
	Andel frø i pct. ³	Andel øvrigt grovfoder eksklusiv vedvarende græs ³
	Andel øvrige afgrøder i pct. ³	
	Udbytter hkg. Pr. ha	Udbytter FEN pr. ha
	Vårbyg	Majs, helsæd
	Vinterhvede	Sædskiftegræs
	Vinterbyg	Gns. udbytte i alt
	Rug	Jordbundsforhold³
	Øvrigt korn	Fem nøgletal som for salgsafgrøder
	Gennemsnitligt udbytte korn	
	Vinterraps, hkg	
	Nøgletal kr pr. hkg	Nøgletal øre pr. FEN
	Fremstillingspris korn	Stykomkostninger
	Jordbundsforhold³	Maskinomkostninger inkl. arbejde.
	Andel med JB 5-6 og 7-9	Øvrige omkostninger
	Andel med finsand 2 og 4	Jordleje
	Andel med grovsand	EU-støtte
	Andel der kan vandes	Andre landbrugsindtægter.
	Forpagtet andel af areal	Fremstillingspris
	Nøgletal kr pr. ha	Optimeringspris
	Rest til jordleje ekskl. EU-støtte.	Anvendt overførselspris
	Rest til jordleje inkl. EU-støtte	Nøgletal kr pr. ha
	Maskinomkostninger inkl. arbejde	Maskinomkostninger. inkl. arbejde
	Øvrige omkostninger	Øvrige omkostninger
	Jordleje korrigeret. for EU-støtte	Jordleje korrigeret. for EU-støtte
		Rest til jordleje ekskl. EU-støtte fra salgsafgrøder
	Jordværdi (ejet jord)	Jordværdi (ejet jord)
	Bundet kapital - Inventar	Bundet kapital - Inventar
	Andre nøgletal	Andre nøgletal
	Anvendt rentesats, pct.	Anvendt rentesats, pct.
	Resultatkorrektion ⁴	Resultatkorrektion ⁴
	Afkastningsgrad	Afkastningsgrad

1) tallet er eksklusiv værdiændringer

2) de fem kornsorter er vårbyg, vinterhvede, vinterbyg, rug og øvrigt korn

3) I driftsgrensanalysen er angivet det samlede areal og ikke andel i pct.

4) 2 % på jord og 4 % på resten

Business Check – specifikationerne af resultat

Specifikation af resultat			
	Kvæg	Svin	Planter
Udbytte			
Mælk eller salg af afgrøder	x		x
Salg/overførsel af dyr inkl. andre indtægter	x	x	
Køb/overførsel af dyr	x	x	
Besætningsforskydning	x	x	
Maskinstationsindtægter			x
Andre/diverse landbrugsindtægter	x	x	x
Bruttoudbytte i alt			
Stykomkostninger			
Korn	x	x	
Råvarer mv.	x	x	
Kraftfoder, færdigblandinger mv.	x	x	
Min. og vitaminer	x		
Biprodukter mv.	x		
Andet foder		x	
Grovfoder	x		
Dyrlæge og medicin	x	x	
Avl, rådgivning og kontrol	x		
Udsæd			x
Gødning			x
Planteværn			x
Diverse stykomkostninger	x	x	x
Stykomkostninger i alt			
Dækningsbidrag (Bruttoudbytte – stykomkostninger)			
Kapacitetsomkostninger			
Energi	x	x	x
Brændstof og maskinst.	x	x	
Brændstof			x
Maskinstation mv.			x
Vedligehold	x	x	x
Lønomsomkostninger	x	x	x
Ejer aflønning	x	x	x
Forsikring	x	x	
Ejendomskat og forsikringer			x
Diverse kapacitetsomkostninger	x	x	x
Kapacitetsomkostninger i alt			
Kapitalomkostninger			
Afskrivning bygninger	x	x	
Afskrivning bygninger og grundforbedring			x
Afskrivning inventar	x	x	x
Øvrige kapitalomk.	x	x	x
Leje af driftsbygninger	x	x	
Afkoblet EU-støtte			x
Renteomk. af bundet kapital	x	x	x
Forpagtning			x
Diverse kapitalomkostninger	x	x	x
Kapitalomkostninger i alt			
Resultat, driftsgren (dækningsbidrag – kapacitet- og kapitalomkostninger)			

I tabellen her får du et overblik over, de data, der indgår i afsnittet med specifikationen af resultatet i tabelopsætningen – samt hvor de adskiller sig inden for hovedområderne kvæg, svin og planter.

Resultatet nederst i en driftsgren fremkommer ved at fratække bruttoudbyttet ved at sælge produkterne fra ejendommen eller overføre dem til en anden driftsgren på ejendommen med de styk-, kapacitets- og kapitalomkostninger, der har været ved produktionen af afgrøder, mælk, eller dyr.

Skal Business Check analyserne være korrekte er det vigtigt at alle indtægter og omkostninger bliver fordelt til og konteret i regnskabet på korrekt konto og driftsgren.

De samlede eksterne køb og salg er det normalt nemt at kontere i regnskabet - ofte sker det ved direkte overførelser af data fra mejeri, slagteri og foderstoffer. Men specielt fordelingen af indkøb af foder m.m. mellem driftsgrene kan kræve en indsats.

Lidt flere udfordringer giver korn og grovfoder, der er solgt fra marken til mælke- eller svineproduktionen. Når en afgrøde er lagt i silo, er den i analyserne overført fra mark til stald. Det er derfor vigtigt at udbytteopgørelse er retvisende. Et evt. tab undervejs fra mark over lager til opfodring bliver lagt på den driftsgren, der har "ansvar" for tabet.

En retvisende fordeling mellem driftsgrene i mark og stald, og mellem sohold og slagtesvineproduktion eller mælke- og slagtekalveproduktion kræver, at udbytte, lagerbeholdninger og dyrenes foderforbrug opgøres korrekt. Her kan du få stor hjælp af oplysninger fra "hvad det nu er de hedder edb-programmer?" og dine fagrådgivere

Det har også stor betydning hvordan du får fordelt de forskellige poster i kapacitet- og kapitalomkostninger mellem driftsgrene - ikke mindst hvad angår energi, brændstof, lønomkostninger og renteomkostninger.

På side xx i afsnittet "Benchmark dine nøgletal - grundlag for handlingsplaner, budget og strategi" kan du se hvilke nøgletal der indgår i sammenligning af driftsgrene i Business Check. De er alle beregnet på baggrund af oplysninger der fremgår af tabellen.

Det er altid vigtigt at dykke ned i de detaljer der ligger bag tallene, og om der har været en speciel årsag til at resultaterne ud for hver række i specifikationerne blev som de blev i det år, der ligger til grund for analysen.

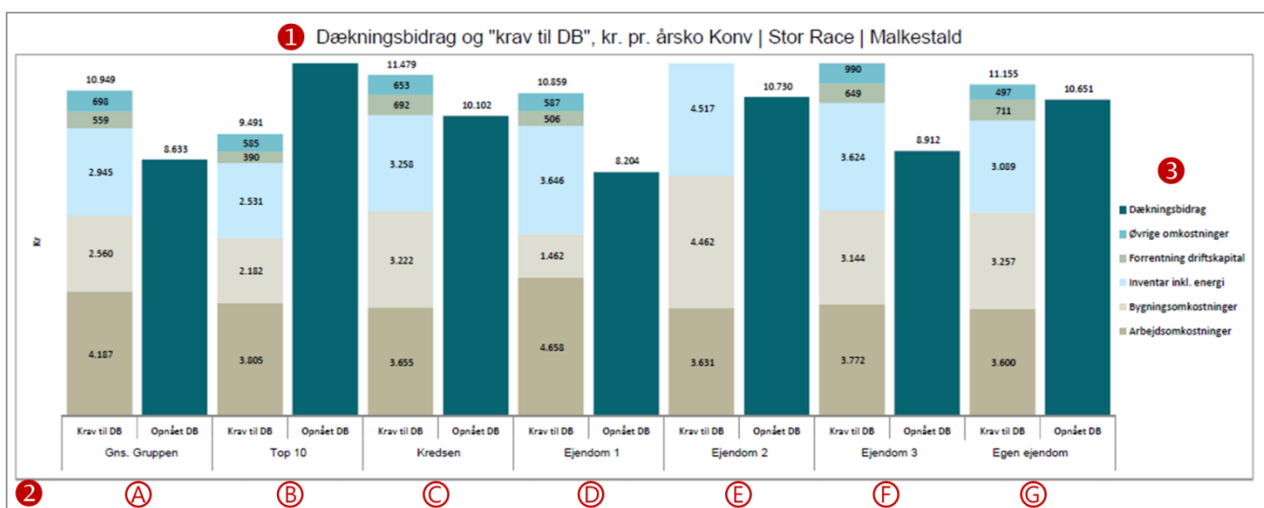
Diagrammer – overblik over nøgletal og resultater

Det kan være svært at overskue de mange tal i tabelopsætningen. I diagrammer opstilles sammenligningen af nøgletallene så du får et billede af hvor meget det enkelte nøgletal "fylder" i forhold til andre nøgletal der har betydning for resultatet på ejendommen. Du får samtidigt et billede af nøgle- og regnskabstallenes niveau – og hvor forskellige de kan være - fra de ejendomme du sammenligner din ejendom med. Der er to typer af diagrammer, diagrammer med dækningsbidrag og krav til dette pr. dyr eller ha og diagram med fremstillingsprisen på produktet.

Diagram- Dækningsbidrag og Krav til DB.

Diagrammet findes til driftsgrene Kvæg, Sohold og Slagtesvin

- 1 Diagrammets nøgletal og enhed samt driftsgren og gruppe
- 2 Søjler for: Gns gruppe (A), top 10 (B), kreds (C) udvalgte ejendomme (D)(E)(F), og egen ejendom (G).
Der er to søjler pr. ejendom.
 - Den opdeltede søjle viser kravet til dækningsbidrag, der gerne som minimum skal kunne dække kapacitetsomkostninger + kapitalomkostninger, altså udgifterne til arbejde, bygninger, inventar, forrentning af driftskapital samt øvrige omkostninger.
 - Den ensfarvede søjle er det opnåede dækningsbidrag i driftsgrenen.
- 3 Farveangivelse på nøgletal, der indgår i diagrammet

Skab bedre resultater

Diagrammet giver dig mulighed for at vurdere om i hvor høj grad det opnåede dækningsbidrag står mål med de omkostninger du har til kapital, inventar og energi, bygninger og arbejdsomkostninger m.m. og hvordan de ligger i forhold til hinanden. Har du nye bygninger og inventar skal din bygningsomkostninger og inventaromkostninger gerne være lave. Har du malkebotter eller lignende mere avanceret teknik, kan inventarudgifterne være høje, men de skal så gerne afspejle sig i mindre arbejdsomkostninger

Skab bedre resultater sammen med din erfagruppe

Er du med i en erfagruppe, hvor I viser hinanden jeres økonomiske resultater er diagrammer et rigtig godt redskab til at dykke ned i tallene. En udskrift af et diagram kan på en enkelt side præsenteres op til 10 bedrífers nøgletal. Det giver et godt grundlag for blandt andet at diskutere, hvad medlemmer med lave omkostninger har gjort for at opnå det lave niveau eller få viden om hvad der er gjort for at opnå gruppens højeste udbytte. Det giver en spændende snak i erfagruppen om, hvordan resultaterne kan forbedres på de enkelte bedrífere. Diskussionen bliver nuanceret og erfaringer kommer på bordet. I kommer hele vejen rundt om de nøgletal, der har betydning for bundlinjen. Med flere vinkler på udfordringerne undgår du at fokusere på ét nøgletal og bliver husket på at hvis du fokuserer for meget på at forbedre et nøgletal kan det betyde at andre nøgletal forringes.

Diagram - Fremstillingspris på mælk

- 1 Diagrammets nøgletal og enhed samt driftsgren og gruppe
- 2 Søjler for: Gns. gruppe (A), top 10 (B), kreds (C) udvalgte ejendomme (D)(E)(F), og egen ejendom (G). Der er to søjler pr. ejendom. Diagrammet findes for følgende driftsgrene med søjlerne:
 - Kvæg, Fremstillingspris EKM: Kr. pr. årsko og Øre pr kg EKM
 - Sohold: Fremstillingspris pr produceret smågris: Kr. pr. årsko og kr. pr produceret smågris
 - Slagtesvin: Fremstillingspris pr produceret kg slagtevægt: Kr. pr produceret svin, kr. pr. kg produceret slagtevægt
- 3 Farveangivelse på nøgletal, der indgår i Fremstillingsprisen

1 Fremstillingspris på mælk pr. årsko og kg EKM for Konv | Stor Race | Malkestald

Skab bedre resultater

Når der skal laves indsatser for at styrke bundlinjen, vil det i kapacitetsområdet (de fire øverste felter i søjlerne) give mest mening at vurdere pr. årsdyr eller producerede slagtedy. For indsatser i området omkring DB (de fire nederste felter i søjlerne) vil det være oplagt at måle indsatsen pr. kg EKM eller pr. producerede enheder for foder

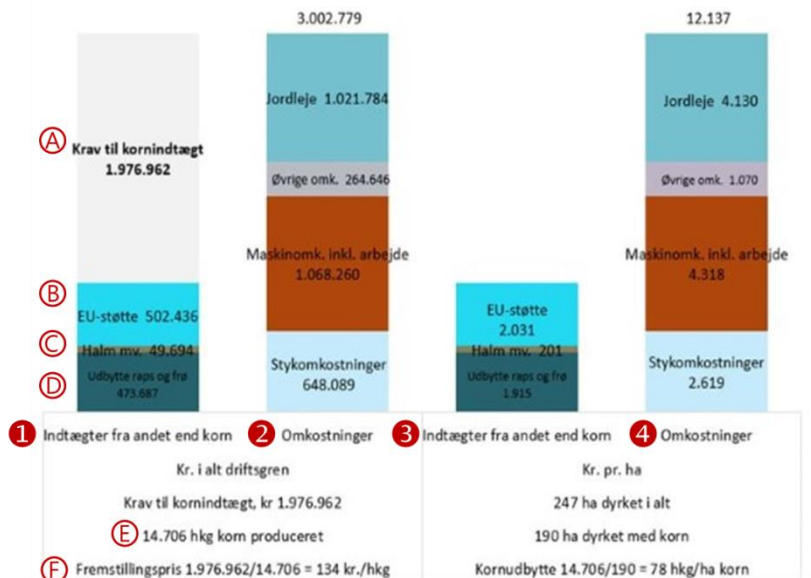
Diagram - Fremstillingspris Salgsafgrøder

(NB – bedre kvalitet – tak)

Et af de vigtigste nøgletal for salgsafgrøderne er fremstillingsprisen på korn. Fremstillingsprisen viser, hvilken salgpris – intern eller eksternt – der alt andet lige ville give et nulresultat på driftsgrenen salgsafgrøder, inklusiv forretning af egenkapital og honorering af ejers arbejde.

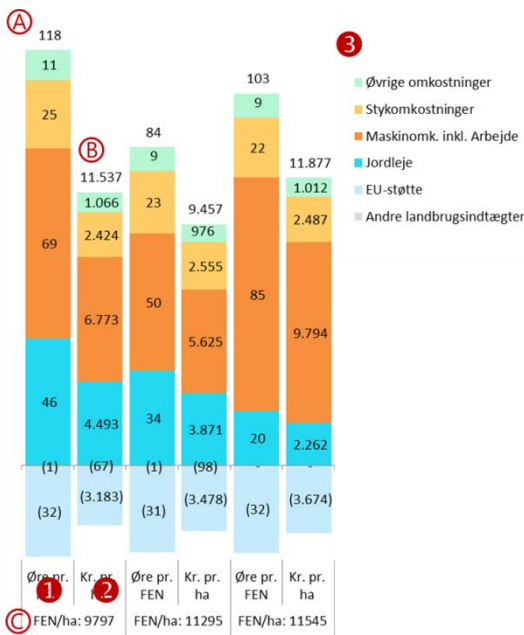
Der er fire søjler i diagrammet

- 1 Indtægten i alt fra andet end korn. Hvor Krav til kornindtægten (A), beregnes som forskellen mellem omkostningerne (2) og indtægten ved EU-støtte (B), Halm, mv (C) og udbytte ved rasp og frø (D)
- 2 Omkostningerne i alt
- 3 Indtægterne /ha fra andet end korn
- 4 Omkostningerne pr ha

"Kravet til kornindtægten" er i eksemplet 1.976.692 kr og . høstudbyttet er 14.706 hkg korn (E), hvilket betyder en fremstillingspris på 134 kr. pr. hkg (F). Hvis resultatet af driftsgrenen skal være positivt skal afregningsprisen altså være større end 134 kr. pr. ha på bedriften i eksemplet.

Diagram Grovfoder Fremstillingspris - Øre pr. FEN og kr. pr. ha for Grovfoder

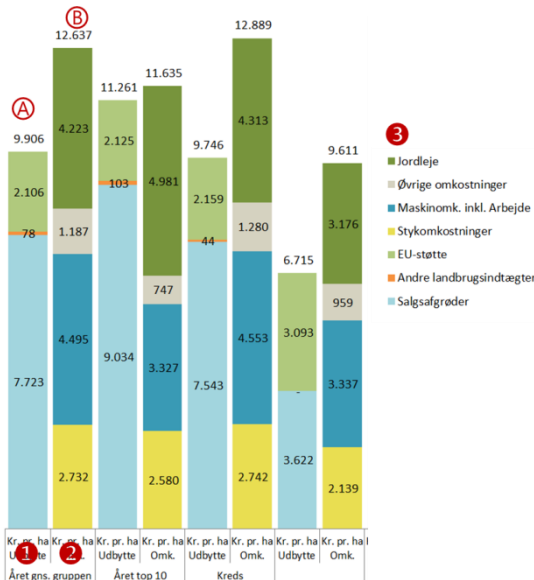

Fremstillingsprisen bliver i driftsgrensanalysen beregnet for uspecificeret grovfoder, dvs. for den aktuelle kombination af majs, græs og øvrige grovfoderafgrøder på den enkelte ejendom. Fremstillingsprisen giver en indikation af, om grovfoderproduktionen på den aktuelle ejendom er billig eller dyr sammenlignet med andre. Husk at selvom energidubbelt, målt i FEN, er en afgørende faktor for afgrødeøkonomien, er det også nødvendigt at vurdere kvalitetsegenskaber såsom fordøjelighed, proteinindhold m.m.

Der er to søjler i diagrammet for hver af de tre bedrifter der sammenlignes i eksemplet. Der kan sammenlignes op til xx bedrifter. Der sammenlignes også med årets gns., årets top-10 og kredsens gns.

- 1 Øre pr FEN. Resultatet A over søjlen er beregnet ved at dividere kr.pr. ha B med udbyttet pr ha C,
- 2 Kr. pr. ha. Resultatet B over søjlen er beregnet ved at fratække udgiften til jordleje og de tre typer af omkostninger i søjlen, indtægten fra EU-støtte og andre landbrugsindtægter
- 3 Farveangivelse på nøgletal, der indgår i beregningen af fremstillingsprisen

Diagram Omkostninger og udbytter i kr. pr. ha for Salgsafgrøder

Der er to søjler i diagrammet for hver af de bedrifter, der sammenlignes. I eksemplet ses de to søjler for Årets gns. Gruppe, årets top 10, Kreds og en enkelt ejendom. Der kan sammenlignes op til xx bedrifter.

- 1 Udbytte, kr. pr. ha. Resultatet A over søjlen er beregnet ved at lægge salgsafgrøder, andre landbrugsindtægter og EU-støtten sammen
- 2 Omkostninger Kr. pr ha. Resultatet B over søjlen er beregnet ved at lægge stykomkostningerne, maskinomkostninger, Øvrige omkostninger og jordleje sammen.
- 3 Farveangivelse på nøgletal, der indgår i udbytte og omkostninger

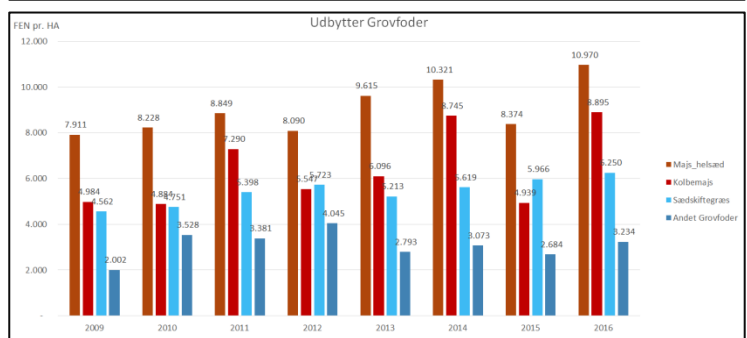
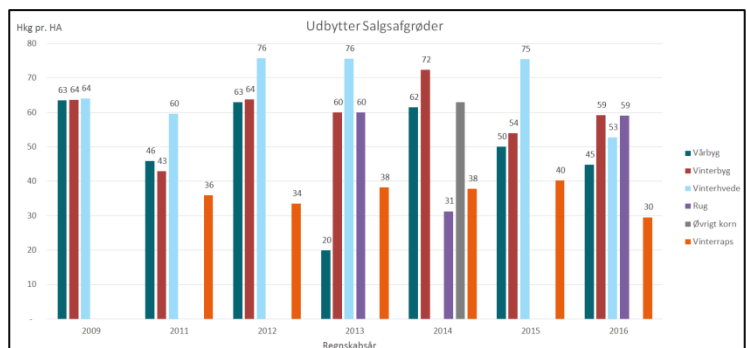
I det år eksemplet er fra ses det at udbytte ikke kan dække alle omkostningerne,

Diagram -seneste års udbytter

Business Check tager udgangspunkt i driftsgrensanalysen for et enkelt regnskabsår. Men er din udbytte indberettet i årsrapporten, kan du via "Regneark Business Check" få udskrevet en udbytteoversigt, hvor der er søjler med de seneste års udbytter.

Skab bedre resultater:

Udbytteoversigten er et grundlag for at vurdere om et lav udbytte skyldes et enkeltstående udbyttefaktigt år eller om der er tale om en generel tendens. Hvis udbytterne generelt er lave kan værdisætningen af jorden og forpagtningsafgifter diskuteres. Det kan også overvejes om arbejdskraften har de rigtige kompetencer, herunder at få efteruddannet medarbejderne og driftsledelsen. Hvordan ledelsen af medarbejderne er, kan også sættes til diskussion. En udlicitering af driftsgrenen kan evt. komme på tale.

Business Check -TAL OG GRAFER

I hæfterne "Business Check TAL OG GRAFER" kan du finde årets analyser af de enkelte driftsgrene. TAL OG GRAFER udgives hvert år når der er et tilstrækkeligt antal driftsgrensanalyser klar.

Hæfterne udarbejdes af SEGES og du kan hente dem som pdf-fil på landbruginfo.dk>økonomi>benchmarking fra midt i maj.

Der er altid følgende hæfter

- Kvæg – Med driftsgrensanalyser for mælk, grovfoder og salgsafgrøder på kvægbrug
- Svineproduktion – Med driftsgrensanalyser for sohold og produktion af slagtesvin
- Planteproduktion - Med driftsgrensanalyser for salgsafgrøder på rene plantebedrifter samt på svinebedrifter, stivelseskartofler og sukkerroer
- Slagtekalve – Med driftsgrensanalyser for slagtekalve samt salgsafgrøder for slagtekalveproducent

Hvis der er tilstrækkeligt datamateriale udgives der også TAL OG GRAFER for driftsgrene

- Slagtekyllinger og rugeæg – Med driftsgrensanalyser for slagtekyllinger, salgsafgrøder på slagtekyllingebedrifter og rugeæg
- Konsumæg – Økologiske

Indhold og brug af Business Check TAL OG GRAFER

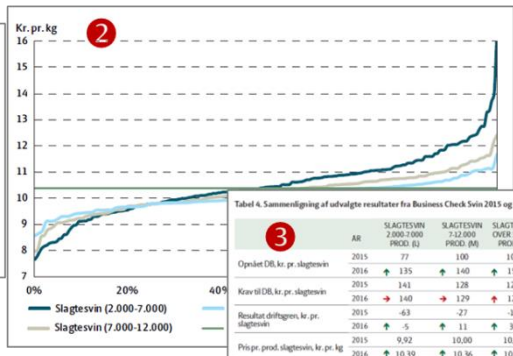
1 Resultater for svineproduktionen i 2016

Resultaterne i Business Check Svineproduktion 2016 er baseret på driftsgrensanalyser fra 825 svineproducenter. Bedrifterne er inddelt i slagtesvin, søer med Tag 30 kg produktion, og søergruppe er endvidere underinddelt i størrelsesgrupper hvor der gives mening. Tabel 1 viser hovedresultaterne for slagtesvineproduktionen, tabel 2 viser hovedtallene for smågrisproduktionen.

2016 medførte positive resultater for alle driftsgrene inden for svineproduktion, dog med undtagelse af slagtesvineproducenter med mellem 2.000 og 7.000 slagtesvin, som fik et negativt resultat på 0,5 kr. pr. slagtesvin. De samlede økonomiske indikatorer for svineproduktionen er positivt påvirket af de økonomiske forhold i 2016.

4 Fraktillanalyse 2016 – Sohold 7 kg

56 BEDRIFTER I GRUPPEN	STÆRK KONKURRENCEEVNE					STORT FORBEDRINGSPOTENTIALE					
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Fraværende gris pr. årso	34,8	34,0	33,1	32,8	32,3	32,0	31,5	31,0	30,1	29,1	28,5
Fremstillingspris pr. frav. smågris	188	190	200	205	209	214	217	222	233	249	255
Afkastningsgrad	23,6	19,6	16,5	15,1	14,1	12,1	11,5	10,8	9,3	5,2	3,4
Bundet kapital	8.399	9.721	11.486	12.323	13.078	13.627	14.326	14.515	15.117	16.684	18.293
Bruttoudbytte ialt	9.617	9.361	8.848	8.588	8.475	8.314	8.124	7.905	7.773	7.221	6.821
Foderomkostninger pr. årso	2.216	2.310	2.512	2.617	2.641	2.816	2.930	2.954	3.028	3.341	3.561
Dækningsbidrag pr. årso	5.751	5.589	5.250	4.988	4.923	4.731	4.478	4.321	4.228	3.641	3.261
Krav til DB pr. årso	2.678	2.711	3.003	3.137	3.206	3.268	3.326	3.427	3.563	3.881	4.161
Arbejdsomk. pr. årso	1.102	1.177	1.282	1.305	1.326	1.398	1.441	1.465	1.518	1.671	1.821
Bygninger pr. årso	480	536	643	684	733	769	790	824	870	941	991
Investert inkl. energi pr. årso	540	582	703	753	764	806	877	929	943	1.091	1.191
Resultat driftsgren pr. årso	2.361	2.138	1.874	1.789	1.643	1.285	1.159	1.074	1.006	0,66	0,16

Tabel 4. Sammenligning af udvalgte resultater fra Business Check Svin 2015 og 2016 – slagtesvin

Oplyst DB, kr. pr. slagtesvin	SLAGTESVIN 2.000-7.000 (DKR/ KG)		SLAGTESVIN OVER 7.000 (DKR/ KG)	
	2015	2016	2015	2016
Opnået DB, kr. pr. slagtesvin	77	135	140	155
Krav til DB, kr. pr. slagtesvin	141	141	128	121
Resultat driftsgren, kr. pr. slagtesvin	140	129	129	124
Pris pr. slagtesvin, kr. pr. kg	63	27	27	16
Pris pr. slagtesvin, kr. pr. kg	5	11	11	11
Pris pr. slagtesvin, kr. pr. kg	9,92	10,90	10,10	10,10
Pris pr. slagtesvin, kr. pr. kg	10,39	10,36	10,46	10,46

5 BUSINESS CHECK SVINEPRODUKTION SMÅGRIS Sohold 7 kg

	Gns. gruppe	Gns. top 10	F2	F7	F12	F20	F33	F41	F55
Laborsummer - 63 bedrifter i gruppen			990	990	979	967	949	933	911
Antal årsoer	1.114	1.467	0.1.000	0.1.000	750-1.000	0.1.000	0.1.000	750-1.000	0.500
Fraværende gris pr. årso	31,8	33,6	32,8	36,1	34,7	30,0	33,1	31,7	29,9
Nøgletal									
Foderomkostninger pr. årso	2.781	2.839	2.242	2.516	2.392	2.478	2.432	2.960	2.437
Værdilædning besættning	-661	-592	-712	-522	-710	-702	-797	-693	-735
Arbejdsomkostninger pr. årso	1.364	1.308	1.291	1.349	1.310	1.181	973	1.347	1.049
Bygninger, pr. årso	788	774	645	643	921	632	809	888	733
Investert inkl. energi pr. årso	836	800	696	734	936	706	800	488	931
Fremstilling af kapital pr. årso	396	59	46	91	121	65	145	173	77
Øvrige omkostninger pr. årso	179	135	173	148	264	107	224	297	212
Krav til dækningsbidrag pr. årso	3.275	3.112	2.855	3.159	3.557	2.691	2.954	3.189	3.995
Bundet kapital pr. årso	13.545	14.035	9.752	10.766	15.468	10.403	15.429	13.769	14.780
Årsmiddl. rentesats, pct.	2,5	2,5	2,2	2,2	3,3	3,4	3,5	4,0	3,4
Resultatkorrektion ved 4 % rente	-190	-251	-273	-194	-108	-250	-77	-355	-355
Afkastningsgrad	13,6	20,1	29,1	23,4	16,7	19,1	13,9	13,6	8,7
Fremstillingspris pr. frav. smågris	217	199	180	178	199	216	188	211	223
Kr. pr. slagtesvin	243	235	247	236	251	236	185	224	224
Pris søvask, kr. pr. kg	2,73	2,71	2,87	2,79					
Pris tilskudsgrøder, kr. pr. kg	3,06	3,23				3,24			2,74
Pris færdigblanding søer, kr. pr. kg	1,85	1,86	1,71	1,63	1,84	1,90	1,77	1,67	

Business Check TAL OG GRAFER indeholder:

- 1 Kommentarer til årets resultater
- 2 Grafik der viser spredning og udvikling i udvalgte nøgletal
- 3 Tabeller med udvalgte nøgletal
- 4 Fraktillanalyser for driftsgrenens undergrupper
- 5 Tabeller for driftsgrenens grupper med nøgletal og specifikationer, med to kolonner med henholdsvis gennemsnitlige tal og en top-10 eller top-5 for gruppen samt udvalgte ejendomme.

De udvalgte ejendomme er opstillet efter følgende indtjeningsmål:

- Dyrehold. Resultat, driftsgren
- Salgsafgrøder: Jordleje korrigeret for EU-støtte
- Grovfoder: Fremstillingspris øre pr. FEN

For hver ejendom er der angivet, hvilken percentil ejendommen tilhører. Percentilen viser, hvor bedriftens befinder sig i forhold til hele gruppens resultat på nøgletallet, som gruppen er rangeret efter.

- 100-percentilen er angivet med P100, som er den bedste i gruppen.
- 90-percentilen er angivet med P90, der viser, at der er 10 % af bedrifterne, der opnår et bedre resultat
- 67-percentilen er angivet med P67, der viser, at der er 33 % af bedrifterne, der opnår et bedre resultat
- osv.

Det er med hjælp af "TAL OG GRAFER" du kan lave "håndholdt udgaver" af egen fraktillanalyse og Business Check sammenligningen med andre i tabelopsætningen. Den "håndholdt" løsning er en mulighed, såfremt der ikke er adgang til "Regneark Business Check" for de store driftsgrene eller at datagrundlaget for driftsgrene er så lille at det ikke er relevant at overføre dem til "Regneark Business Check" på Kreds niveau.

Nøgletal og begreber

I afsnittet finder du formler for beregninger af de nøgletal, der indgår i Business Check analyserne. Nøgletallene står i fire tabeller, der følger opstillingen i de fire afsnit i tabelopsætningen fra Regneark Business Check og i tabellerne i Business Check TAL OG GRAFER. Du finder også oplysninger om begreber, der er knyttet til analyserne og præsentationen af disse, samt om de krav, der er for at dine data må og kan bruges i analyserne i Business Check.

Du kan se til hvilke driftsgrene nøgletallet er tilknyttet via en farvekode.

 Kvæg	 Sohold	 Rugeæg	 Salgsafgrøder
 Slagtekalve	 Slagtesvin	 Slagtekyllinger	 Grovfoder

 En cirkel i farvekoden angiver at nøgletallet indgår som et af nøgletallene i fraktilanalysen for driftsgrenen

Nøgletal - Produktionsoplysninger og – enheder

<p> Årsdyr</p> <p> = $\frac{\text{antal foderdage i alt}}{365}$</p> <p>Antallet af foderdage i løbet af et år er summen af de dage, hvert dyr har stået i besætningen – fra det indgår i besætningen ved fødsel eller køb til det afgår ved salg, slagtning eller død.</p>	<p> Antal producerede dyr</p> <p> = $\frac{\text{produceret kød ialt}}{\text{gns vægt afgående dyr} - \text{gns vægt indgåede dyr}}$</p> <p>produceret kød i alt = Vægt ultimo + vægt afgående dyr - Vægt indgåede dyr + vægt primo</p> <p>Afgående dyr: Slagtede, solgt til levebrug og døde Indgåede dyr: Fødte, overførte og købte dyr.</p>
<p> Antal årsopdræt pr årsko</p> <p>= $\frac{\text{antal årsopdræt}}{\text{antal årskøer}}$</p>	<p> Slagtevægt</p> <p> = gns. vægt af slagtedyret afregnet fra slagteri</p> <p> For slagtekalve og - svin opgøres vægten i kg For slagtekyllinger opgøres vægten i gram</p>
<p> Kg EKM (leveret)</p> <p>= Kg mælk leveret x 0,122 x fedtprocent i leveret mælk + kg mælk leveret x 0,077 x proteinprocent i leveret mælk + 0,249</p> <p>EKM er en forkortelse for EnergiKorrigeret Mælk. Et kg EKM indeholder 3140 KJ uanset fedt- og proteinprocenterne i den mælk, der leveres.</p>	<p> Antal foderdage pr produceret kalv</p> <p>I en specialiseret slagtekalveproduktion hvor kalven købes ved ca. 3 uger beregnes antal foderdage fra den dag dyret indgår i besætning til det afgår fra besætningen. Hos slagtekalveproducenter, der både foder tyre- og kviekalver, indgår kvierne også i beregningen</p> <p>I kvægbesætninger, som foder egne kalve, tæller foderdage på slagtekalvene allerede når kalvene fødes. Derfor er antallet af foderdage i malkekvægs- og ammekosbesætninger reduceret med 21 dage pr. overført slagtekalv i analyserne.</p>
<p> Malkesystem</p> <p>Malkesystemet er angivet som malkestald, AMS eller karrusel</p>	<p> Kr. pr kg slagtet vægt, inkl. efterbetaling</p> <p>= gns. pris pr. kg kød afregnet fra slagteri</p> <p>Prisen skal være højere end fremstillingsprisen for en produceret slagtekalv for at resultat, driftsgren får et positivt fortegn. Beregning af nøgletallet fremstillingspris kan du se i tabellen "Business Check - Nøgletal".</p>
<p> Fravænnede grise Producerede smågrise</p> <p>= Antal fravænnede grise = Antal producerede grise</p>	<p> Vægt indsatte smågrise, kg</p> <p>= den gns. opnåede vægt af smågrise ved køb/overførsel</p>
<p> Vægt solgte/overført smågrise, kg</p> <p>= den gns. opnåede vægt af smågrise ved salg/overførsel</p>	<p> Areal kyllinghus Alder ved slagtning</p> <p>= Antal m² af kyllingehuse = gns. dage ved slagtning</p> <p>Vægt ved 34 dage Kg foder pr kg kylling</p> <p>= gns. vægt i g ved 34 dage = $\frac{\text{Kg foder anvendt i besætningen}}{\text{kg kød ialt slagtet}}$</p>
<p> Areal med afgrøde, ha Andel afgrøder i pct</p> <p> = Antal ha, med afgrøde indenfor driftsgren</p> <p>= $\frac{\text{Areal med afgrøde}}{\text{Sum(Areal med afgrøde)}}$</p>	<p> Udbytte pr. ha af afgrøde Gennemsnitligt udbytte</p> <p> Salgsafgrøder opgøres i hkg/ha Prisen er kr. pr. hkg</p> <p>= $\frac{\text{Sum (Udbytte pr ha af afgrøde)}}{\text{Sum(Areal med afgrøde)}}$</p> <p>For salgsafgrøder er udbyttet af korn og areal dyrket med korn</p> <p>Grovfoder opgøres i FEN (FoderEnhedNorfor). Prisen er øre pr FEN</p>
<p> Andel med en jordbonitet Forpagtet andel af arealet</p> <p> = $\frac{\text{Areal med JB}}{\text{Sum(Areal med afgrøde)}}$</p> <p>= $\frac{\text{Forpagtet areal dyrket i driftsgren}}{\text{Sum(Areal med afgrøde)}}$</p>	<p>Andel der kan vandes i pct.</p> <p>= $\frac{\text{Areal med grovfoder der kan vandes}}{\text{Sum(Areal med afgrøde)}}$</p>

Nøgletallene i denne tabel står i afsnit med produktionsoplysninger i tabelopsætningen fra "Regneark Business Check" og i tabellerne i "Business Check" TAL OG GRAFER"

1	Urintstorm				Korn
	Antal producerede slagtesvin	8.967	8.788	8.727	
	Slagtevægt, kg.	84,7	85,6	85,3	
	Vægt indsatte smågrise, kg.	31,0	31,2	31,4	

Nøgletal - Business Check

Dækningsbidrag ekskl. værdiændringer

- = dækningsbidrag
- værdiændringer beholdninger
- værdiændringer besætning

Krav til dækningsbidrag

- Beregning 1:
- = Kapacitetsomkostninger
 - + Kapitalomkostninger

- Beregning 2
- = Arbejdsomkostninger
 - + Bygninger
 - + Inventar inkl. energi
 - + Forrentning af driftskapital
 - + Øvrige omkostninger

Nøgletallene i beregning 2 kan også ses i denne tabel – de indgår også alle i beregningen af nøgletallet fremstillingspris for driftsgrenenes produkt. Opdelingen til arbejde, bygninger, inventar, forrentning af driftskapital og øvrige omkostninger er lavet, så den giver mulighed for at vurdere disse gruppers andel af kapacitets- og kapitalomkostninger.

Krav til dækningsbidrag er et udtryk for hvad dækningsbidraget skal være for at resultat, driftsgren går i nul.

Bygninger

- = Vedligehold, bygninger
- + Afskrivning, bygninger
- + Forrentning, bygninger
- + Leje af bygninger
- + Forsikring, hele driftsgrenen

Forretning af driftskapital

- = omkostning til forrentning af besætning og beholdning
- Lagerbeholdninger af grovfoder forrentes i driftsgrenen kvæg

Fremstillingspris mælk og smågrise

- = Foderomkostninger
- + Dyrlæge og diverse
- + Arbejdsomkostninger
- + Bygninger
- + Inventar inkl. energi
- + Forretning driftskapital
- + Øvrige omkostninger
- Dyreomsætning
- andre landbrugsindtægter

Opgøres pr Kg EKM pr. årsko (leveret), pr fravænned gris (7 kg) og pr produceret smågris (30 kg)

Fremstillingsprisen viser, hvad det har kostet at producere 1 kg EKM, en fravænned eller en produceret smågris efter aflønning af alle indsatsfaktorer og dermed den enkeltes producents konkurrenceevne

Fremstillingsprisen er beregnet uden indregning af værdiændring på besætning og beholdninger. Formålet er en fremstillingspris, som er sammenlignelig fra år til år, uden påvirkning af op- eller nedskrivning i besætnings- og beholdningsværdien.

Værdiændringer besætning

- = Statusværdi ultimo
- statusværdi primo

Restbeløb pr foderdag

$$= \frac{\text{dækningsbidrag}}{\text{foderdage}}$$

Krav til restbeløb pr foderdag

$$= \frac{\text{krav til dækningsbidrag}}{\text{foderdage}}$$

Arbejdsomkostninger

- = Lønkomkostninger
- + Ejer aflønning

Ejer aflønning er den beregnet lønkomkostning til den ulønnede arbejdstid i produktionen. En ejers samlede arbejdsindsats aflønnes med 450.000 kr. Dette korrigeres for indtægter uden for bedriften, hvorefter der fordeles mellem mark og stald. Såfremt der er flere ejere, eksempelvis i I/S'er eller ved fuldtids medhjælpende ægtefælle, aflønnes første ejer med 450.000 kr. og de resterende med 300.000 kr. (Beløbene er de fastsatte i 2017)

Inventar inkl. energi

- = Vedligehold, inventar
- + Afskrivning, inventar
- + Forrentning, inventar
- + Energi
- + Brændstof og maskinstation
- + Afskrivning, øvrige aktiver

Øvrige omkostninger

- = Diverse kapacitetsomkostninger
- + Vedligehold, grundforbedring
- + Øvrige kapitalomkostninger

Fremstillingspris slagtet dyr

- = Køb af dyr
- + Foderomkostninger
- + Dyrlæge og diverse
- + Arbejdsomkostninger
- + Inventar inkl. energi
- + Bygninger
- + Forrentning af driftskapital
- + Øvrige omkostninger
- Slagtepræmie
- andre landbrugsindtægter

Opgøres pr kg/gram slagtet vægt
Slagtepræmie vedrører kun slagtekalve

Fremstillingsprisen viser, hvad det har kostet at producere 1 kg kød efter aflønning af alle indsatsfaktorer og dermed den enkeltes producents konkurrenceevne.

Sammenlignes med den opnåede pris. Sammenligningen ses for slagteklave øverst i tabelopsætningen, nederst for slagtesvin og -kyllinger

Korrektion ved egen fremstillingspris, grovfoder

$$= \frac{\text{resultatkorrektion ved egen fremstillingspris, grovfoder}}{\text{Kg EKM pr. årsko (leveret)}}$$

Resultatkorrektion ved egen fremstillingspris, grovfoder

$$= \frac{\text{Omkostning til grovfoder} \times \text{Difference, grovfoderpris}}{\text{Anvendt overførselspris grovfoder}}$$

Difference, grovfoderpris

- = Fremstillingspris, eget grovfoder
- Anvendt overførselspris, grovfoder

Korrektionen viser, hvor meget fremstillingsprisen ville ændre sig, såfremt man ændrede den anvendte overførselspris for grovfoderet til den faktiske fremstillingspris og dermed opnåede et nulresultat i grovfoderproduktionen.

Fremstillingspris, korn

$$= \frac{\text{krav til kornindtægt}}{\text{gns. kornudbytte pr ha (hkg)}}$$

Krav til kornindtægt

- = Stykomkostninger
- + Maskinomkostninger inkl. arbejde
- + Jordleje
- + Øvrige omkostninger
- EU-støtte
- Udbytte halm
- Udbytte raps og frø
- Andre landbrugsindtægter

Enheden er kr. pr hkg

Krav til kornindtægt er et udtryk for, hvad dækningsbidraget på arealet med korn skal være for at resultatet af driftsgren salgafgrøder går i nul.

Maskinomkostninger inkl. arbejde

- = Afskrivning inventar
- + forrentning inventar
- + vedligehold
- + brændstof
- + maskinstation (netto)
- + løn
- + ejer aflønning

Øvrige omkostninger

- = Ejendomsskat og forsikringer
- + energi
- + diverse kapacitetsomkostninger
- + forrentning af bygninger, jordforbedring, beholdninger og rettigheder
- + afskrivning på bygninger og jordforbedring

Rest til jordleje før EU-støtte

- = Dækningsbidrag
- Kapacitetsomkostninger
- Afskrivninger
- Forrentning af bygninger, jordforbedringer, beholdninger og rettigheder
- Diverse kapitalomkostninger

Nøgletallet viser hvad bedriften opnår i resultat pr. ha til forrentning (eller leje) af jorden, uanset niveauet af EU-støtte.

Anvendt overførselspris

$$= \frac{\text{Intern pris ialt af grovfoder}}{\text{udbytte ialt i grovfoder}}$$

Intern pris i alt af grovfoder

- = intern overførselspris majs x udbytte i majs (FEN)
- + intern overførselspris sædskiftegræs x udbyttet i græs (FEN)
- + intern overførselspris andet grovfoder x udbyttet (FEN)

Intern overførselspris er den vejledende overførselspris i Ø90, der fastsættes for hvert høstår, for de forskellige grovfodertyper.

Fremstillingspris inkl. korrektion

- = Fremstillingspris pr. kg EKM
- + Korrektion ved egen fremstillingspris, grovfoder

Korrektionen og fremstillingsprisen inkl. korrektion er vist for de bedrifter, hvor datagrundlaget indeholder driftsgrensanalyser for både mælke- og grovfoderproduktion.

Egen fremstillingspris, grovfoder

$$= \frac{\text{krav til grovfoderindtægt}}{\text{gns. grovfoderudbytte pr ha (FEN)}}$$

Krav til grovfoderindtægt

- = Stykomkostninger
- + Maskinomkostninger inkl. arbejde
- + Jordleje
- + Øvrige omkostninger
- EU-støtte
- Andre landbrugsindtægter

Enheden er øre pr FEN

Krav til grovfoderindtægt er et udtryk for, hvad dækningsbidraget på arealet med grovfoder skal være for at resultatet af driftsgrenen grovfoder går i nul.

Jordleje

- = Forrentning af jordværdi
- + forpagtningsudgift

Forpagtningsudgift

$$\frac{\text{Total forpagtningsomkostning}}{\text{Dyrket areal}}$$

Forpagtningsomkostningen er opgivet som den andel af kapitalomkostningerne, der går til at betale forpagtning. Hvis du ønsker at beregne den faktiske forpagtningsafgift pr. ha, sker det ved hjælp af oplysningen om forpagtet andel af areal.

Andre landbrugsindtægter

- = Andre indtægter end hovedproduktet
- + koblet støtte (eks. ekstensiveringsstøtte)

Jordleje fratrukket EU-støtte pr. ha

- = Jordleje
- EU-støtte

Dette er beløbet, der skal dækkes af "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte". Jordlejen korrigeret for EU-støtte viser, hvad det har kostet at få adkomst på jorden efter indregning af den modtagne

EU-støtte. Nøgletallet har positivt fortegn, når omkostningen til jordlejen er større end den modtagne EU-støtte.

Nøgletallene i denne tabel står i afsnittet med nøgletal i tabelopsætningen fra "Regneark Business Check" og i tabellerne i "Business Check TAL OG GRAFER"

Nøgletal			
Foderomkostninger pr. enhed	344	320	338
Arbejdsomkostninger pr. enhed	35,9	35,5	37,4
Bygningsomk. pr. enhed	40,5	34,0	42,1
Inventar inkl. energi pr. enhed	34,7	27,9	39,7
Forrentning driftskapital pr. enhed	7,27	6,28	7,03
Øvrige omkostninger pr. enhed	11,1	8,57	10,5
Krav til dækningsbidrag pr. enhed	129	112	137
Bundet kapital pr. enhed	671	590	684
Anvendt rentesats, pct.	2,37	2,25	2,48
Resultatkorrektion ved 4 % rente	-11,1	-11,5	-9,84
Afkastningsgrad	4,71	18,1	7,74
Fremstillingspris pr. kg sl.vin	10,2	9,34	8,94

Bundet kapital

= Afskrivningsgrundlag for bygninger
 + Afskrivningsgrundlaget for inventar
 + Værdien af besætning
 + Værdien af beholdninger
 + Anden kapital bundet i produktionen

Bunden kapital er i driftsgrensanalysen opgjort som summen af de aktiver, der er fordelt til den givne driftsgren. Bunden kapital til opbevaring af gødning indgår, mens grej til udbringning af gødning er en omkostning for marken. Aktiver, der anvendes til opbevaring af foder, er en del af den bundne kapital i den animalske produktion.

Jordværdi (ejet jord)

= $\frac{\text{Værdi af ejet jord på bedriften}}{\text{Areal ejet jord i omdrift}}$

Bunden kapital, Inventar

= $\frac{\text{Inventar fordelt til driftsgren}}{\text{Areal i driftsgren}}$

Beløbet omtales også som "maskinsaldo pr. ha".

Anvendt rentesats, procent

= $\frac{100 \times (\text{Renteomkostning, gæld} + \text{Renteomkostning, egenkapital} + \text{Renteomkostning, hensættelser})}{\text{Gæld} + \text{Egenkapital} + \text{Hensættelser}}$

Den anvendte rentesats viser, hvad den bundne kapital (aktivmassen) forrentes med i analysen. Det er hele aktivmassen, der forrentes. Dermed gøres der ikke forskel på bedrifter med høj og lav gældsprocent. For teknisk insolvente bedrifter bruges forrentningen af den negative egenkapital til at reducere forrentningen til kun at dække aktivmassen. Da hensættelser forrentes med nul procent, udgår rentekomkostningen til hensættelserne i praksis.

Resultatkorrektion ved 4% rente

= $\frac{\text{Bunden kapital} \times (\text{Anvendt rente, procent} - 4)}{\text{Bunden kapital}}$

Angiver, hvor meget rentekomkostningerne af investeret kapital ændres ved en rente på 4 procent. Resultatkorrektionen kan anvendes, hvis du ønsker at fjerne effekten fra forskelle i renteniveauet mellem bedrifter. Et negativt beløb betyder, at den anvendte rente er mindre end 4 procent.

Resultatkorrektion (2% på jord og 4% på resten)

= $\frac{\text{Bunden kapital i jord} \times (2 - \text{anvendt rentesats})}{\text{Bunden kapital} \text{ øvrige aktiver} \times (4 - \text{anvendt rentesats})}$

Resultatkorrektionen angiver, hvor meget rentekomkostningerne af investeret kapital skal korrigeres med, hvis renten havde været ens på alle bedrifter.

Afkastningsgrad

= $\frac{100 \times \text{Årets resultat} - \text{Renteomkostninger}}{\text{Bunden kapital}}$

Afkastningsgraden viser, hvor meget driften har været i stand til at forrente værdien af den investerede kapital. Såfremt afkastningsgraden er større end "anvendt rentesats, procent", har driften givet mere end fuld aflønning af alle omkostninger.

Nøgletal - priser

Kr pr. solgt smågris

Nuværende vejledning: Det er mest hensigtsmæssigt at beregne, hvilken pris der er opnået pr. fravænet/produceret smågris, i stedet for at anvende den af bedriften angivne salgspris. En beregnet pris anvendes, fordi der på mange bedrifter både bliver solgt og overført grise til videre opfødning. FORMEL? er det en vægtning af fremstillingspris for smågrise til overførsel med prisen for solgte grise.

Prisen skal være højere end fremstillingsprisen for en produceret/fravænet smågris for at resultat, driftsgren får et positivt fortegn.

Pris pr. kg producere slagtesvin

= $\frac{\text{Salg af slagtesvin}}{\text{Antal producerede slagtesvin} \times \text{slagtevægt}}$

Ved nogle bedrifter er den opnåede pris pr kg produceret dyr markant over gennemsnittet. Det kan skyldes en specialproduktion, der giver ekstra tillæg til afregningsprisen.

Prisen skal være højere end fremstillingsprisen for en produceret slagtesvin for at resultat, driftsgren får et positivt fortegn

Pris indkøbt fodermidler, kr. pr. kg.

= gns. pris for indkøbt fodermidler

Foderprisoplysninger er kun vist for dem, der har informationen, og kun priser inden for et realistisk interval er medtaget.

kr pr kg internt overført korn

= gns. pris for korn overført fra driftsgrenene salgsafgrøder

Kr pr kg. solgt kylling

= gns. pris for kyllinger solgt til slagting

kr pr daggammel kylling

= gns. pris for kyllinger indgået i besætningen

Nøgletallene i denne tabel står i afsnit med priser i tabelopsætningen fra "Regneark Business Check" og i tabellerne i "Business Check TAL OG GRAFER"

3 Pris pr. kg prod. slagtesvin
 Pris soyaskrå, kr. pr. kg
 Pris tilskuds-foder, kr. pr. kg
 Pris færdigblanding slavin, kr. pr. kg

Nøgletal – specifikationer for driftsgrenene

I Tabelopsætningen og Business Check TAL OG GRAFER kan du under specifikationerne for driftsgrenen se nøgeltallene i tabellen nedenfor fra gns og top 10 af bedrifter samt udvalgte ejendomme. Tallene er hente fra driftsgrenanalysen. Driftsgrenanalysen er en økonomisk analyse og adskiller sig derfor fra regnskabet ved, at der indgår ejer aflønning, og at egenkapital forrentes med en selvvalgt rente. Der beregnes en korrektion til standardrente, 2 % på jord og 4 % af resten af den bundne kapital. Bunden kapital er i driftsgrenanalysen opgjort som summen af de aktiver, der er fordelt til den givne driftsgren konti. Tallene er opgjort med en eller flere af de enheder, du kan se i tabellen "Produktionsoplysninger og -enheder".

Bruttoudbytte

Et mål for den værdi der er frembragt ved årets drift. I vurderingen af bruttoudbytte bør indgå såvel mængder som opnået pris, herunder prisens afhængighed af kvaliteten, salgstidspunkt m.m.

 Kvæg	Sohold	Rugeæg
 = Mælk + Salg af dyr + Køb af dyr + Besætningsforskydning + Andre landbrugsindtægter	= Salg af smågrise + Salg af andre svin + Køb af grise + Besætningsforskydning + Andre landbrugsindtægter	= Salg af rugeæg + køb af hønniker + Besætningsforskydning + Andre landbrugsindtægter
 Slagtekalve	Slagtesvin	Slagtekyllinger
 = Salg af dyr + Køb af dyr + Besætningsforskydning + Kvæg andet incl slagterpræmie + Andre landbrugsindtægter	= Salg af slagtesvin + køb af grise + Besætningsforskydning + Andre landbrugsindtægter	= Salg af slagtekyllinger + Køb af daggamle kyllinger + Besætningsforskydning + Andre landbrugsindtægter
 Salgsafgrøder	Grovfoder	
 = Salgsafgrøder + Maskinstationsindtægter + Diverse indtægter	= Grovfoder + Maskinstationsindtægter + Diverse indtægter	
Intern pris eget grovfoder øre pr FEN Prisen på grovfoder, der er benyttet til at beregne indtægten fra grovfoder, er den vejledende interne overførselspris for grovfoder som benyttes i regnskabet. De fastsætter hvert år for de forskellige grovfoderprodukter. Denne pris afstemmer ikke nødvendigvis forholdet mellem gennemsnitligt udbytte i FEN/ha og bruttoudbytte kr./ha, da forskydninger i beholdninger og værdiændring fra start til slut af året påvirker bruttoudbyttet i driftsgrenen grovfoder		

Foderomkostninger

Et mål for omkostninger til det foder, der er brugt i besætningen for at kunne producere mælk, kød og æg. I vurderingen af foderomkostningerne bør indgå såvel mængder som pris, herunder prisens afhængighed af kvaliteten, købstidspunkt m.m..

  Kvæg	Svin	Fjerkræ
  = Korn + Råvarer + Kraft-, tilskudsfoder, færdigbl. m.m. + Mineraler og vitaminer + Biprodukter + Grovfoder eget og indkøbt	= Korn + Tilskudsfoder og Råvarer + Færdigblandinger + Andet foder	= Korn + Færdigblandinger
For kvæg er foderomkostningerne opgjort eksl. beholdningsændringer af indkøbt foder og grovfoder. Det betyder at det er kørnes og kviernes foderforbrug til produktionen af mælk og kød samt vedligehold, der sammenlignes med på tværs af ejendomme.		

Stykomkostninger

Et mål for de variable omkostninger, der har været for at frembringe bruttoudbyttet. For dyrehold er foderomkostningen den største post.

  Kvæg	Svin	Fjerkræ
  = Foderomkostninger + Dyrlæge og medicin + Avl, rådgivning og kontrol + Div. stykomk., inkl pasningsaftale	= Foderomkostninger + Dyrlæge og medicin + Avl, rådgivning og kontrol + Diverse vedr. husdyr	= Foderomkostninger + Dyrlæge og medicin + Diverse vedr. husdyr
  Salgsafgrøder	Grovfoder	
= Udsæd + Gødning + Planteværn + Diverse vedrørende marken	= Udsæd + Gødning + Planteværn + Diverse vedrørende marken	Diverse vedrørende marken Indeholder for grovfoders vedkommende også plastik, ensileringsmidler og lign.

Dækningsbidrag

Et mål for det resultat produktionen bidrager til af resultatet fra driftsgrenen.

    For alle driftsgrene	
    = Bruttoudbytte - stykomkostninger	

Kapacitetomkostninger

De samlede kapacitetomkostninger er summen af flere omkostninger. De forskellige omkostninger indgår i beregningerne i øvrige nøgletal i tabellen på næste side.

<ul style="list-style-type: none"> Kvæg + Slagtekalve = Energi + Brændstof og maskinstation + Vedligehold + Lønomsotninger + Ejer aflønning + Forsikring + Div kapacitetomkostninger 	<ul style="list-style-type: none"> Svin + Fjerkræ = Energi + Vedligehold + Lønomsotninger + Ejer aflønning + Forsikring + Div kapacitetomkostninger 	<ul style="list-style-type: none"> Salgsafgrøder + Grovfoder = Energi + Brændstof + Maskinstation + Vedligehold + Lønomsotninger + Ejer aflønning + Forsikring + Div kapacitetomkostninger
---	---	--

Diverse kapacitetomkostninger
= Leje af driftsbygninger
+ Operationel leasing

Diverse kapacitetomkostninger er for alle driftsgrene er en opsamling af de omkostninger, der ikke naturligt hørte hjemme andre steder. Operationel leasing forekommer sjældent i landbrugsregnskaber, hvor eksempelvis leasede traktorer bliver opgjort som "finansiel leasing", dvs. at aktivet noteres i regnskabet som om det var købt med tilhørende gæld, og leasingydelsen fordeles mellem renter og afdrag, mens der foretages ordinær afskrivning på aktivet.

Kapitalomkostninger

De samlede kapitalomkostninger er summen af flere omkostninger. De forskellige omkostninger indgår i beregningerne i øvrige nøgletal i tabellen på næste side

<ul style="list-style-type: none"> Kvæg + Slagtekalve + Svin + Fjerkræ = Afskrivninger bygninger + Afskrivninger inventar + Øvrige kapitalomkostninger + Leje af driftsbygninger + Renteomkostninger af bunden kapital 	<ul style="list-style-type: none"> Salgsafgrøder + Grovfoder = Afskrivninger bygninger og grundforbedring + Afskrivninger markinventar + Afkoblet EU-støtte + Renteomkostninger af bunden kapital + Forpagtning + Diverse kapitalomkostninger
--	---

Renteomkostningerne af bundet kapital
= Rentesats x Bunden kapital

Renteomkostningerne af bundet kapital beregnes på baggrund af den anvendte rentesats og den bundne kapital. Begge fremgår af nøgletalsopstillingen i Tabelopsætningen og Business Check TAL OG GRAFER

Resultat, Driftsgren

<ul style="list-style-type: none"> Resultat, Driftsgren = Dækningsbidrag - Kapacitetsomkostninger - Kapitalomkostninger 	<p>Resultat, driftsgren er det beløb, der er tilbage efter, at alle input faktorer er blevet aflønnet inkl. ejer aflønning og forrentning af egenkapital.</p> <p>Resultat, driftsgren er restbeløbet til risiko og overskud.</p> <p>Driftsgrene med husdyr inkluderer ikke omkostninger til at komme af med gyllen, og udbringningen indgår på plantesiden. Da grovfoderet på de fleste bedrifter prissættes med udgangspunkt i de vejledende interne overførselspriser, viser årets resultat i grovfoderproduktionen, om den anvendte pris har været tilstrækkelig til at dække omkostningerne i produktionen.</p>
---	---

Nøgletallene i denne tabel står i afsnit med specifikationer i tabelopsætningen fra "Regneark Business Check" og i tabellerne i "Business Check TAL OG GRAFER"

4	Specifikation af resultat			
	Salg slagtesvin	877	883	802
	Køb af grise	-407	-382	-407
	Besætningsforskydning	19,8	20,9	31,0
	Andre Landbrugsindtægter s/svin	6,66	5,30	95,1
	Bruttoforbrug i alt	496	528	521
	Korn	-134	-154	-123
	Tilskudsforbrug og råvarer	-89,2	-123	-73,7
	Færdigblanding	-96,9	-26,3	-130
	Andet foder	-23,7	-17,0	-11,9
	Dyrtilsætning og medicin	-5,85	-5,83	-8,09
	Avl, rådgivning og kontrol	-0,83	-0,99	-2,02
	Diverse vedr. husdyr	-5,78	-3,66	-6,44
	Stykomkostninger i alt	-356	-331	-355
A	Dækningsbidrag	140	197	166
	Energi svin	-12,2	-11,0	-12,0
	Vedligehold	-12,5	-7,22	-11,6
	Lønomsotninger	-17,7	-21,4	-16,5
	Ejer aflønning	-18,2	-14,1	-20,9
	Forsikring	-5,22	-3,98	-6,20
	Diverse kapacitetsomkostninger svin	-9,63	-8,57	-10,5
	Kapacitetsomkostninger i alt	-75,4	-66,3	-77,7
	Afskrivning bygninger	-19,2	-13,7	-23,7
	Afskrivning inventar	-11,4	-10,1	-17,0
	Leje af driftsbygninger	-6,10	-10,0	-0,67
	Renteomk. af bundet kapital	-15,7	-12,0	-17,6
	Kapitalomkostninger i alt	-54,0	-45,9	-59,0
B	Resultat, driftsgren	10,9	84,9	29,4

Percentil- og fraktilanalyse

Percentilanalysen

Percentil og fraktil dækker over samme begreb. Det er blot betegnelsen der er anderledes. I matematikken er 0,85-fraktilen det samme som 85-percentilen. Fraktilen angives altså med decimaltal og percentilen med procentværdien.

Angivelser af i hvilken percentil udvalgte bedrifter tilhører, finder du i tabellerne i Business Check TAL OG GRAFER. TAL OG GRAFER findes for driftsgrenen, der er angivet med farvekoden til venstre.

Percentilanalysen i Business Check TAL OG GRAFER viser, hvor bedriftens befinder sig i forhold til hele gruppens resultat på **et udvalgt nøgletal**, som gruppen er rangeret efter.

- 100-percentilen er angivet med P100, som er den bedste i gruppen.
- 90-percentilen er angivet med P90, der viser, at der er 10 % af bedrifterne, der opnår et bedre resultat
- 67-percentilen er angivet med P67, der viser, at der er 33 % af bedrifterne, der opnår et bedre resultat
- osv.

Fraktilanalysen

Fraktilanalysen i Business Check er en analyse af resultaterne af udvalgte nøgletal fra driftsgrenene i landbruget på en række ejendomme. I resultatet af analysen **for hvert nøgletal** i gruppen af ejendomme ses for hver fraktil det resultat som en ejendom skal ligge over for at være bedre end fraktilen. I Business Check Fraktilanalysen er 0,85-fraktilen betegnet 85%.

Analysen giver mulighed for - enten via "Regneark Business Check Regneark" eller "håndholdt" via "Business Check TAL OG GRAFER" - at landmænd kan markere den fraktil, deres resultater ligger tættest på. Det er muligt at lave en fraktilanalyse i de driftsgrene, der er angivet med farvekoden til venstre. For slagtekalve og -kyllinger kun som en håndholdt udgave via Business Check TAL OG GRAFER for driftsgrenen.

Percentil- og fraktilanalyse i "Business Check – TAL OG GRAFER"

- 1 Tabel med en række, der viser den percentil, ejendommen i kolonneoverskriften tilhører. Ejendommens resultater for nøgletallene, står alle i samme kolonne. Ejendommens P-værdi er for det nøgletal som driftsgrene er rangeret efter
- 2 Fraktilanalyse, hvor procenttallet i kolonneoverskriften, angiver den værdi et nøgletal i kolonnen har, for at procentandelen af ejendommene i analysen, har et resultat på nøgletallet, der ligger over værdien for nøgletallet i kolonnen. For de mindre driftsgrenen kan fraktilanalysen være delt op i fraktilerne 10%, 25%, 50%, 75% og 90%.

Business Check		KVÆG 2016		MÆLKEPRODUKTION									
Konventionel Stor race Malkestald													
1	Løbenummer - 370 bedrifter i gruppen	Gns. gruppe	Gns. top 10	KM95	KM90	KM85	KM80	KM75	KM70	KM65	KM60	KM55	KM50
	Percentil			P95	P89	P75	P66	P50	P33	P19			
	Årskæer	230	198	100-200	Under 100	100-200	100-200	100-200	200-300	100-200			
	Antal årsopdræt pr. årsko	0,92	0,85	0,86	1,14	1,00	0,89	0,95	0,72	0,83			
	Kg EKM pr. årsko (leveret)	10.312	11.107	10.224	9.033	10.753	9.703	10.876	10.270	8.813			
	Malkestystem			Malkestald	Malkestald	Malkestald	Malkestald	Malkestald	Malkestald	Malkestald			
	Anvendt pris eget grovfoder kr./FEN	1,09	1,08	1,04	1,11	1,07	1,10	1,10	1,09	1,12			
	Nøgletal pr. kg EKM												
	Foderomkostninger ekskl. værdiændring	1,37	1,21	1,2									
	Fremstillingspris pr. kg EKM	2,38	2,03	1,9									
	Korrektion ved egen fremst.pris, grovfoder			0,2									
	Fremstillingspris inkl. korrektion			2,1									
	Kr. pr. kg EKM leveret	2,15	2,28	2,4									
	Dækningsbidrag ekskl. værdiændringer pr. kg EKM	0,83	1,08	1,2									
	Nøgletal pr. årsko												
	Værdiændring besætning og beholdninger	-31	-46	-3									
	Dækningsbidrag ekskl. værdiændringer	8.663	12.134	11.59									
	Krav til dækningsbidrag	10.949	9.490	7.26									
	Heraf afskrivninger	2.321	2.075	1.41									
	Arbejdsomkostninger	4.187	3.805	2.85									
	Bygningsomk.	2.560	2.182	1.83									
	Inventar inkl. energi	2.945	2.531	1.65									
	Forrentning driftskapital	559	390	27									
	Øvrige omkostninger	698	585	62									
	Bundet kapital	51.289	46.319	41.27									
	Anvendt rentesats, pct.	2,8	2,1	1									
	Resultatkorrektion ved 4 % rente	-581	-862	-94									
	Resultatkorrektion ved egen fremst.pris, grovfoder			-2.15									
	Afkastningsgrad	-2,6	8,6	12									

659 BEDRIFTER I GRUPPEN	STÆRK KONKURRENCEEVNE					STORT FORBEDRINGSPOTENTIALE					
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Fraktil											
Kg EKM pr. årsko (leveret)	11.948	11.589	10.946	10.709	10.570	10.339	10.167	10.004	9.795	9.191	8.832
Fremstillingspris pr. kg EKM	2,06	2,15	2,28	2,32	2,36	2,41	2,48	2,52	2,58	2,73	2,82
Foderomk. pr. kg EKM	1,20	1,23	1,30	1,32	1,34	1,37	1,40	1,42	1,44	1,52	1,58
Afkastningsgrad	4,5	2,8	0,3	-0,6	-1,4	-2,3	-3,4	-4,4	-5,6	-8,7	-10,7
Bundet kapital	31.643	36.763	43.275	46.174	47.769	51.256	54.893	57.606	60.810	72.704	80.276
Dækningsbidrag pr. årsko	11.891	11.108	9.805	9.298	8.970	8.566	8.025	7.701	7.224	6.071	5.447
Krav til DB pr. årsko	8.603	9.117	10.127	10.478	10.815	11.297	11.731	12.069	12.466	13.683	14.346
Arbejdsomk. pr. årsko	2.509	2.792	3.379	3.568	3.774	3.975	4.169	4.359	4.555	5.281	5.700
Bygninger pr. årsko	1.512	1.744	2.144	2.293	2.405	2.595	2.793	2.921	3.083	3.614	3.975
Inventar pr. årsko	1.859	2.097	2.609	2.786	2.962	3.218	3.480	3.799	4.212	5.148	5.524
Resultat, driftsgren pr. årsko	1.084	208	-1.206	-1.638	-2.044	-2.716	-3.345	-3.805	-4.325	-5.939	-6.719

Grupper og rangeringer i Percentilanalysen

I Business Check Tal og Grafer findes en række tabeller med resultatet af percentilanalysen. Den viser rangeringen af udvalgte ejendommen, der dækker en stor del af spændet fra P100 til P1 i en gruppe af ejendomme inden for driftsgrenen. Nøgletallene og specifikationerne er vist for ejendommene, sammen med resultatet af Gns. gruppe og Gns. top 10. Nedenfor kan du se hvilke driftsgrene og grupper inden for disse, du kan finde i tabellerne. Du finder også oplysninger om det nøgletal bedrifterne er rangeret efter i percentilanalysen.

Business Check TAL OG GRAFER - Kvæg

- Mælkeproduktion
- KM ~ Konventionel, stor race, malkestald
- KA ~ Konventionel, stor race, AMS
- KK ~ Konventionel, stor race, karrusel
- KJ ~ Konventionel, Jersey
- ØM ~ Økologisk, stor race, malkestald
- ØA ~ Økologisk, stor race, AMS og karrusel

Kvæg rangeres i percentilanalysen efter resultat, driftsgren pr. årsko.

Grovfoder

- LE ~ Konventionel, lerjord, mindst 50 % af arealet er JB 5-6 eller 7-9
- VS ~ Konventionel, sandjord med vanding, mindst 50 % af arealet er JB 1-4, og mindst 25 % af arealet kan vandes
- US ~ Konventionel, sandjord uden vanding, mindst 50 % af arealet er JB 1-4
- ØS ~ Økologisk, sandjord, mindst 50 % af arealet er JB 1-4

Grovfoder er i percentilanalysen rangeret efter fremstillingspris FEN, da der er ganske få der sælger til en anden pris end intern overførselspris. Deres resultat vil stikke ud, men heller ikke være opnåelig for grovfoderproducenter, som producerer til eget forbrug.

Salgsafgrøder, Kvæg

- LEK ~ Konventionel, lerjord, mindst 50 % af arealet er JB 5-6 eller 7-9
- VSK ~ Konventionel, sandjord med vanding, mindst 50 % af arealet er JB 1-4, og mindst 25 % af arealet kan vandes
- USK ~ Konventionel, sandjord uden vanding, mindst 50 % af arealet er JB 1-4
- ØSK ~ Økologisk, sandjord, mindst 50 % af arealet er JB 1-4

Salgsafgrøder rangeres i percentilanalysen efter "rest til jordleje ekskl. EU-støtte".

Business Check TAL OG GRAFER - Slagtekalve

- Slagtekalve
- D ~ Kalve under 10 mdr.
- U ~ Kalve over 10 mdr.

Slagtekalve rangeres i percentilanalysen efter resultat, driftsgren pr. produceret kalv.

Salgsafgrøder

- SKA ~ Konventionel, blandet jordbonitet

Grovfoder er i percentilanalysen rangeret efter fremstillingspris

Business Check TAL OG GRAFER - Svineproduktion

- F = Sohold 7 kg
- U = Sohold 30 kg – under 750 årssøer
- O = Sohold 30 kg – over 750 årssøer

- L = Slagtesvin – 2.000 til 7.000 producerede slagtesvin
- M = Slagtesvin – 7.000 til 12.000 producerede slagtesvin
- S = Slagtesvin – over 12.000 producerede slagtesvin

Sohold rangeres i percentilanalysen efter resultat, driftsgren pr. årssø

Slagtesvin rangeres i percentilanalysen efter resultat, driftsgren pr. produceret slagtesvin

Business Check TAL OG GRAFER - Planteavl

- Planteavlsbedrifter
- LEP ~ Salgsafgrøder, lerjord
- USP ~ Salgsafgrøder, sandjord, planteavlsbedrifter
- ROE ~ Fabriksroer
- STK ~ Stivelseskartofler

Svinebedrifter

- LES ~ Salgsafgrøder, lerjord
- USS ~ Salgsafgrøder, sandjord

Da både jordpriser og forpagtningsafgifter er meget afgørende for resultatet i Salgsafgrøder, sukkerroer og stivelseskartofler, er ejendommen i percentilanalysen rangeret efter "rest til jordleje ekskl. EU-støtte".

Business Check TAL OG GRAFER - Slagtekyllinger og rugeægproduktion

- Fjerkræ
- KSK ~ Konventionel slagtekyllingeproduktion
- RP ~ Rugeægproduktion

Salgsafgrøder

- SKY - Konventionel, blandet jordbonitet, slagtekyllinger

Slagtekyllingeproduktion rangeres i percentilanalysen efter resultat, driftsgren pr. produceret slagtekylling.

Rugeægproduktion rangeres i percentilanalysen efter resultat, driftsgren pr. årshøne.

Business Check – for rådgivere

Landmandens kvæg-, svine-, planterådgivere og økonomirådgivere vil alle kunne bidrage til at tolke nøgletallene og årsagerne til, hvorfor resultaterne blev bedre eller dårligere end forventet. Rådgiverne med deres samlede kendskab til landmand, staldanlæg, marker, økonomi og produktion kan støtte og udfordre landmanden til at prioritere de rigtige indsatser og aftale, hvordan nøgletallene og resultaterne i driftsgrenene kan løftes.

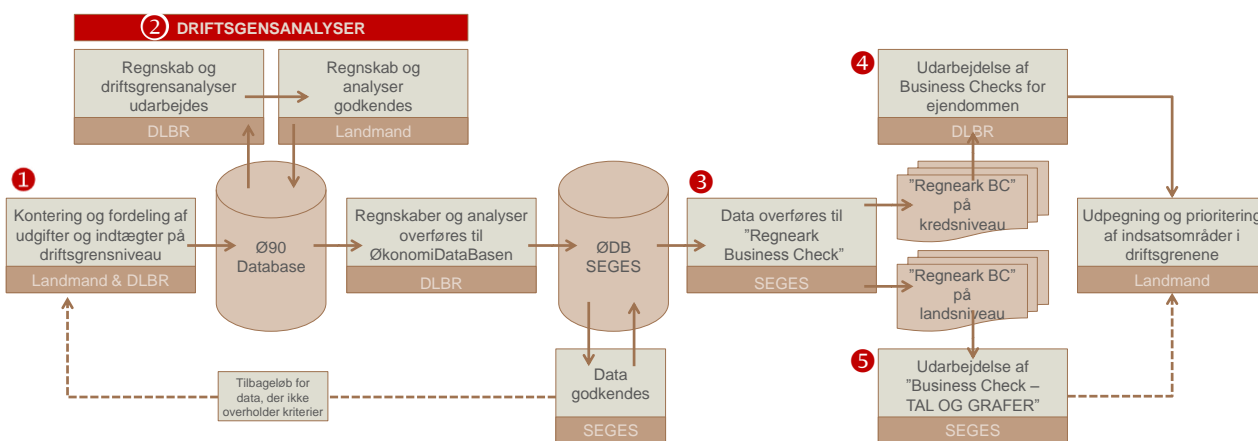
Som landmændenes rådgivere, har I stor indflydelse på kvaliteten af de data, der benyttes i Business Check analyserne og dermed kvaliteten i analyserne. En omhyggelig kontering og fordeling af omkostninger mellem driftsgrene, har stor betydning for resultatet af analyserne. Også opgørelse af status på antal og vægt af dyrene i besætningen og deres foderforbrug, samt udbytte og kvalitet af udbyttet i mark og lager af foder har indflydelse på om nøgletallene viser et retvisende billede. Ved at koble de informationer I har fra styringsprogrammerne navn, navn, navn den viden og fra Ø90-regnskab sammen, besidder I en unik viden til at skabe fremgang hos rådgivningsvirksomhedens kunder.

Fra data over regnskab til Business Check

I Business Check bliver landmandens "passive" regnskabstal til "dynamiske" sammenligningstal- og nøgletal, såfremt få krav er opfyldt. Regnskabet skal være udarbejdet i regnskabssystemet Ø90, konteret efter DLBR-standard, landmanden skal have givet tilladelse til, at ejendommens regnskabstal må bruges til Business Check og så skal landmand, regnskabsassistenten og økonomikonsulenten have fordelt indtægter og udgifter mellem driftsgrenene, så resultaterne fra driftsgrene afspejler virkeligheden. At sammenligningsgrundlaget er af en høj kvalitet, har SEGES stor fokus på - opfylder de data, der er grundlaget for nøgletallene ikke specifikke kriterier, indgår de ikke i sammenligningsgrundlaget.

Grundlaget for sammenligninger af ejendomme i Business-check er driftsgrensanalyser i Ø90-regnskabet. Analyser der bygger på de data, der er indtastet i regnskabet, og som ligger i Ø90-databasen. Denne database er fysisk placeres hos IBM, men det er dig som landmand, der ejer dataene. Fra Ø90-databasen overføres data til ØkonomiDataBasen (ØDB), såfremt du har givet tilladelse til det. I forbindelse med overførelsen tjekkes kvaliteten af data og analyserne i regnskabet. Fra ØDB overføres data til BC-regnearket, som er rådgivningsvirksomhedens værktøj til at lave de Business Check, hvor du kan sammenligne dine driftsgrenes resultater med andres.

Fra data til udpegnig og prioriteringer af indsatsområder

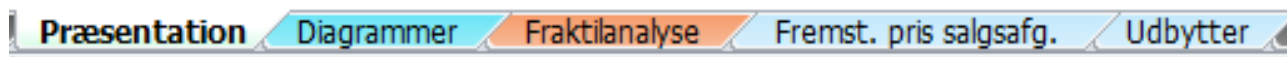

- 1 Høj datakvalitet kræver en kontering og fordelingen af udgifter og indtægterne mellem driftsgrenene, der afspejler virkeligheden, så det er vigtig at såvel landmand og økonomikontor er opmærksomme her og henter oplysninger fra andre fagkontorer i rådgivningsvirksomheden
- 2 Grundlaget for sammenligninger af ejendomme i Business Check er driftsgrensanalyser i Ø90-regnskabet. Driftsgrensanalyserne består af en række nøgletal og en specifikation af resultatet. Du kan se specifikationerne i tabellen på næste side. Læs mere om nøgletallene i afsnittet "Benchmark dine nøgletal - grundlag for handlingsplaner, budget og strategi" på side xx
- 3 Når data er godkendt, overføres de til "Regneark Business Check" - se afsnit "Vejledning i brug af "Regneark Business Check" på side xx
- 4 Hver rådgivningsvirksomhed får regneark med data fra alle bedrifter i kredsen, samt gennemsnittet af alle og af top 10 inden for hver driftsgren, samt fraktalanalyser. Der sker en løbende opdatering af regnearkene i løbet af regnskabssæsonen. Det første regneark er udgives medie marts.
- 5 SEGES udarbejder, når datamaterialet er tilstrækkeligt "Business Check TAL OG GRAFER" – Læs mere på side yy

Vejledning i "Regneark Business Check"

I benytter "Regneark Business Check" til at lave tabelopsætningerne, diagrammerne og fraktanalyserne til landmænd, der får ført regnskab i kredsen. "Regneark Business Check" er et værktøj, der lægger op til samarbejde mellem landmandens rådgivere. "Regneark Business Check" med de data, der skal benyttes til at danne analyserne og diagrammerne sender SEGES løbende ud fra de første driftsgrenanalyser er overførte til ØkonomiDataBasen i marts til regnskabsåsonen er afsluttet. Rådgivningsvirksomheden får kun oplysninger om de landmænd der får ført regnskab i rådgivningsvirksomheden (kredsen), samt om gennemsnit og top-10 på landsniveau.

I regnearket er der fem faneblad I skal bruge:

Det er få indtastninger, du skal lave for at udskrive et Business Check til landmanden.

Faneblad [Præsentation]

På fanebladet vælger du driftsgren, gruppe og de ejendomme, der skal sammenlignes indenfor driftsgrene

1 Vælg Kvæg, Svin eller Planter

Er du i tvivl om landmandens driftsgrensanalyser er godkendte, og hvilken gruppe du skal sammenligne ejendommen med, så kan du se dette ved at indtaste Ø-90 nummeret i faneblad [fraktanalyse].

2 + 3 Vælg driftsgren og gruppen indenfor driftsgrene i de to drop-down-menuer.

Se indholdet i menuerne i kolonnerne A, B og C i tabellen nedenfor.

Når driftsgren og gruppe er valgt bliver kolonnerne med årets gns for gruppen (D), årets top 10 (E) og kredsen udfyldt (F).

4 I den gule bjælke vælger du ejendomme ved at taste ejendommens Ø-90 nr. eller via drop-down-menu i hver kolonne. Her kan du se de ejendomme i kredsen, der har overført driftsgrenen.

Du kan vælge i alt 10 ejendomme at sammenligne med. En af disse er den landmand du laver sammenligningen for. Det kan være en god idé at landmandens ejendom er den første eller sidste du vælger. Kolonnerne bliver løbende udfyldt med de aktuelle oplysninger og nøgletal for ejendommene.

5 Klik her hvis du ønsker at udskrive tabelopsætningen. Du kan vælge at udskrive præsentationen af tabelopsætningen alene eller at medtage diagrammerne du kan se på faneblad [Diagrammer]

(A)	(B)	(C)
Kvæg	Konv Stor Race Malkestald Konv Stor Race AMS Konv Stor Race Karrusel Konv Jersey Økologisk Stor Race Malkestald Økologisk Stor Race AMS og karrusel	
Svin	Slagtesvin	Under 2.000 producerede slagtesvin 2.000 til 7000 producerede slagtesvin 7.000 til 12.000 producerede slagtesvin Over 12.000 producerede slagtesvin
	Søer med smågrise	Sohold 30 kg – under 750 årssøer Sohold 30 kg – over 750 årssøer
	Søer med fravænnede	Sohold 7 kg
Planter	Grovfoder	Grovfoder Konventionel Primært lerjord Grovfoder Konventionel Sandjord med vanding Grovfoder Konventionel Sandjord uden vanding Grovfoder Økologisk Sandjord
	Salgsafgrøder	Salgsafgrøder Sandjord Svin Salgsafgrøder Lerjord Svin Salgsafgrøder Sandjord Planteavl Salgsafgrøder Lerjord Planteavl Salgsafgrøder Kvægbrug Lerjord Økologisk Salgsafgrøder på kvægbrug Salgsafgrøder Kvægbrug Sandjord m. vanding Salgsafgrøder Kvægbrug Sandjord u. vanding
	Fabriksroer Kartofler	

Faneblad [Diagrammer]

Fanebladet viser diagrammer for de driftsgrene, grupper og ejendomme du har valgt på faneblad [Præsentation]. Det er altså også på faneblad [Præsentation] du skal indtaste, hvis du vil ændre driftsgren og gruppe eller de ejendomme, der skal sammenlignes imellem i diagrammerne. Bemærk at ejendommen i diagrammerne står i rækkefølge efter ejendomsnr., også selv om rækkefølgen på faneblad [Præsentation] er en anden]. Læs mere om diagrammerne i afsnittet "Diagrammer – overblik over nøgletal og resultater"

1 Du skal huske at opdatere grafen, hver gang du kommer ind på fanebladet.

Udskrivningen af diagrammerne sker på faneblad [Præsentation].

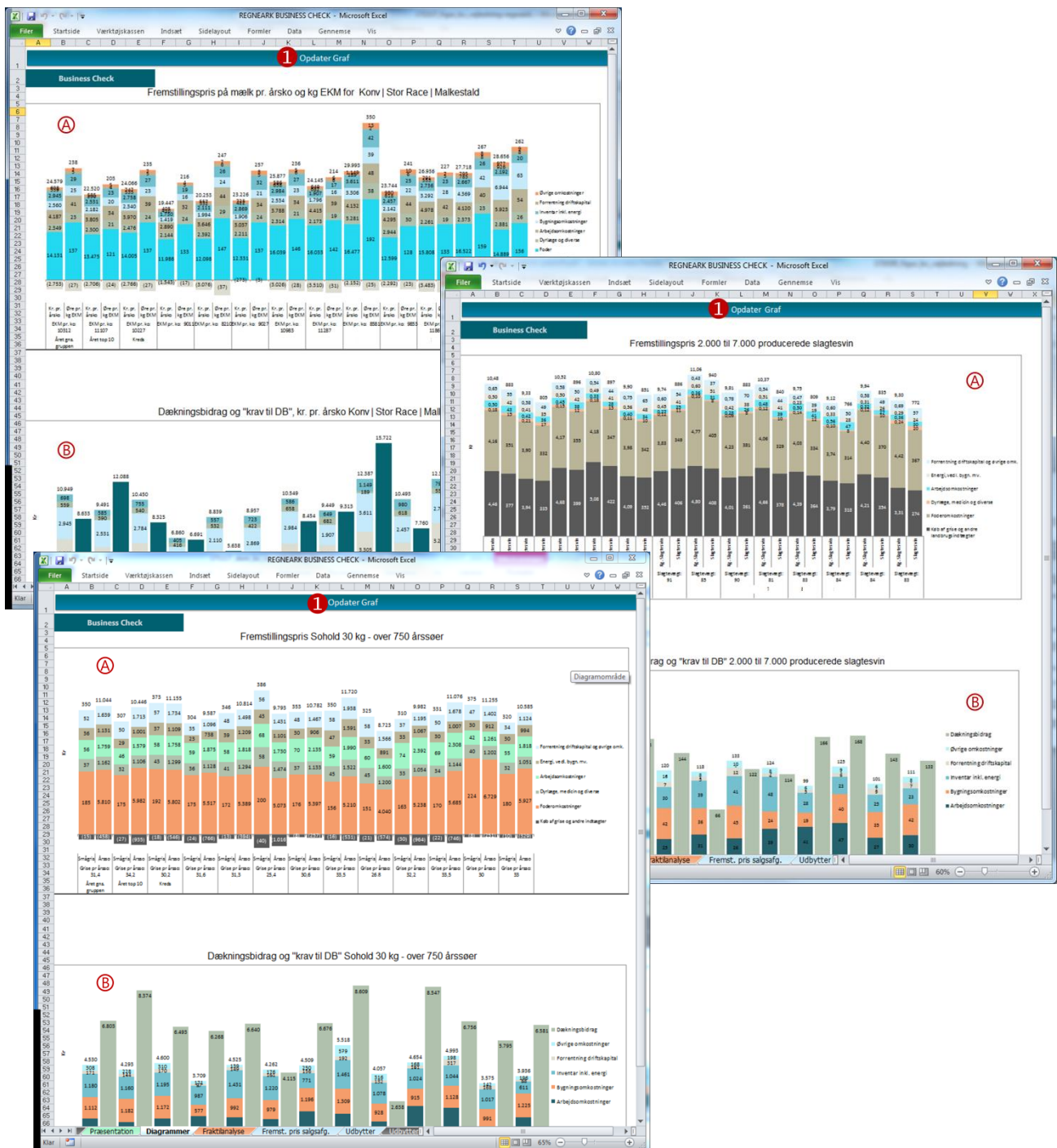
Diagrammer for Kvæg og Svin

Når du har opdateret grafen og du har valgt Kvæg eller Svin på faneblad [Præsentation] er der på fanebladet [Diagrammer] to grafer.

De to grafer er for alle tre driftsgrene:

Fremstillingspris for produktet (A) opstillet i to søjler og Dækningsbidrag og "Krav til DB" (B) i hver sin søjle. "Produkterne" og søjlerne er:

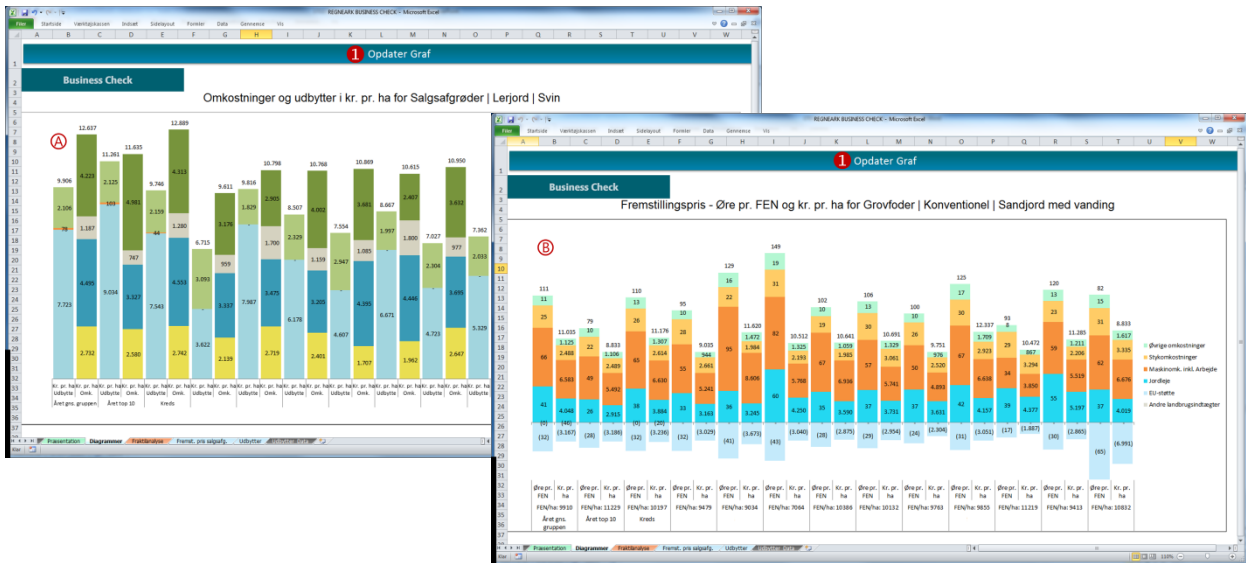
- Kvæg: Mælk. Kr. pr. årsko og øre kg EKM
- Sohold: Fravænnede/producerede smågrise. Kr. pr smågris og kr. pr årssø
- Slagtesvin: Produceret slagtesvin. Kr. pr. kg produceret og kr. pr. produceret slagtesvin

Diagrammer for Planter

Når du har opdateret grafen og du har valgt Salgsafgrøder eller Grovfoder på faneblad [Præsentation] er der på fanebladet [Diagrammer] en graf.

- Grafen for salgsafgrøder viser Omkostninger og Udbytter i kr. pr. ha. **A**
- Grafen for grovfoder viser fremstillingsprisen på FEN **B** opstillet i to søjler. De to søjler viser øre. pr. FEN og kr. pr. ha.

Faneblad [Fraktilanalyse]

Når du åbner fanebladet [Fraktilanalyse] kan fraktilanalysen være helt sort eller udfyldt med oplysninger om den side landmand, der fik lavet en fraktilanalyse. Du skal lave maksimalt fire indtastninger, før du har en udskrift af en fraktilanalyse i hånden.

- 1 Indtast Ø90-nummeret på den landmand, der ønsker fraktilanalysen i det gule felt. I det blå felt **A** står nu de driftsgrene, der kan laves fraktilanalyser for på i ejendommen. Du kan springe det step over, hvis du ved hvilke driftsgrene, der er overførte til ØDB og godkendt.
- 2 Vælg driftsgren og gruppe i de tre drop-down-menuer. Fraktilanalysen er nu udfyldt med værdierne for de enkelte nøgletal for hver fraktal
- 3 Vælg eller skriv Ø90-nummeret i den gule bjælke. Det tal som ejendommens resultat er tæteset på er nu markeret med sort felt
- 4 Klik her hvis du ønsker at udskrive fraktilanalysen. Sammen med analysen bliver der udskrevet en forklaring **B** på nøgletallene i analysen

Du kan få uddybet forklaringen og inspiration til tolkning af fraktilanalysen i afsnittet "Læs tallene i fraktilanalysen – og læg vejen mod bedre resultater" for driftsgrenen.

FRAKTILANALYSE Slagtevin

Fremstillingen pr. kg slagtevin
 Alle omkostninger herfor er andre udgifter (slagtevinomkostninger) afsluttet i analysen. Det med produceres kg slagtevin. Det er ikke vedligeholdelse, transport og købsomkostninger med hensyn til slagtevin. Tallet kan således sammenlignes fra år til år.

Arbejdsmønstre
 Alle resultater omfatter vedligeholdelse af den bedste kvalitet med højest kvalitet. Hvis arbejdsomkostningerne er for høje eller for lave, er det en indikator på, at der er problemer med arbejdsomkostningerne. Arbejdsomkostningerne kan derfor være en indikator på, at der er problemer med arbejdsomkostningerne.

Stærkt kapital pr. slagtevin
 Arbejdsomkostningerne pr. slagtevin og resten herfor er omkostninger, samt værdien af leasetilbehør og andre aktiver. Beregnet pr. produceret slagtevin.

Bruttoindtægt pr. slagtevin
 Den samlede indtægt pr. produceret slagtevin modregnet omkostningerne til indkøb af og transport af slagtevin.

Foderomkostninger pr. slagtevin
 Samlede foderomkostninger pr. produceret slagtevin.

Dækningsbidrag pr. slagtevin
 Bruttoindtægt fratrukket foderomkostninger og resten herfor.

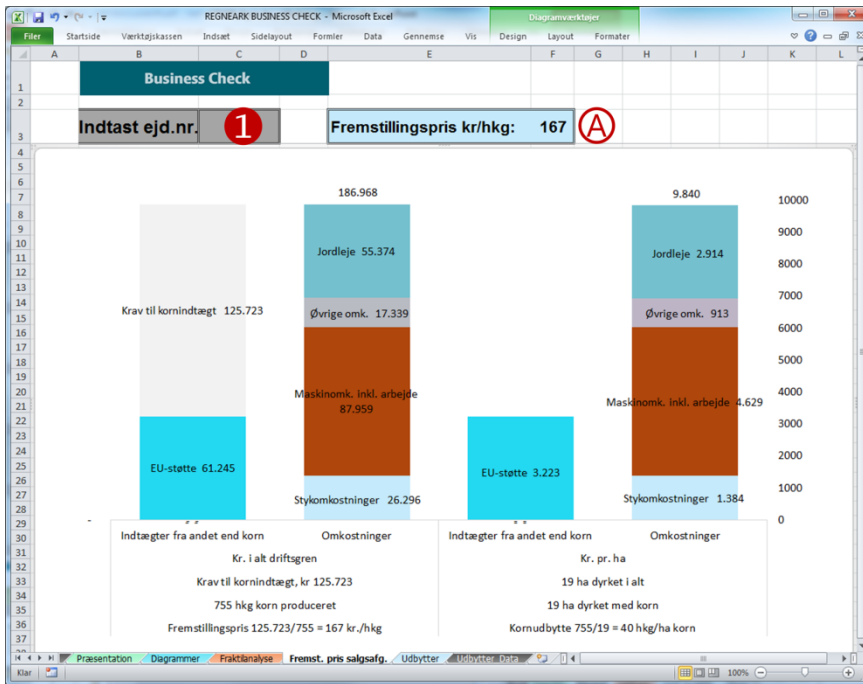
Resultat pr. slagtevin
 Resultatet er resultatet af alle udgifter og indtægter, samt værdien af leasetilbehør og andre aktiver. Beregnet pr. produceret slagtevin.

Resultat pr. slagtevin
 Resultatet er resultatet af alle udgifter og indtægter, samt værdien af leasetilbehør og andre aktiver. Beregnet pr. produceret slagtevin.

Resultat pr. slagtevin
 Resultatet er resultatet af alle udgifter og indtægter, samt værdien af leasetilbehør og andre aktiver. Beregnet pr. produceret slagtevin.

Faneblad [Fremstillingspris salgsafgrøder]

Når du åbner fanebladet [Fremstillingspris salgsafgrøder] første gang vil det se lidt anderledes ud end i figuren. Næste gang vil den være eller udfyldt med oplysninger om den landmand, der sidst fik beregnet sin fremstillingspris

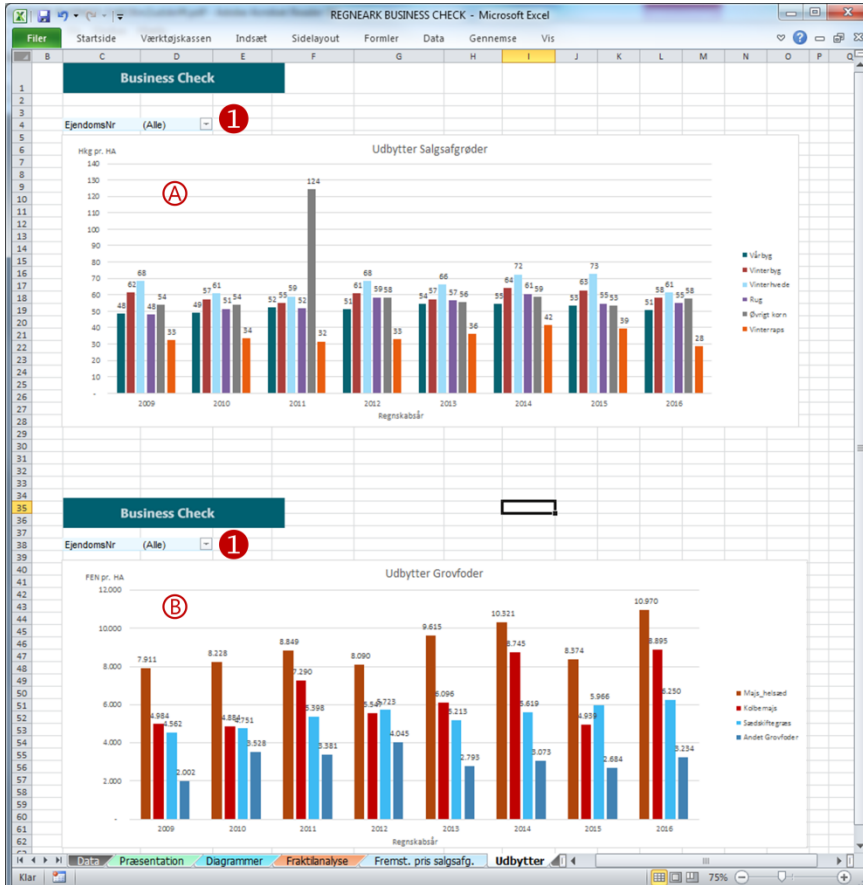
1 Indtaster Ø-90- nummeret. Landmanden fremstillingspris vil herefter stå den blå boks A – og grafen neden for vil indeholde ejendommens tal.

Du kan se kravet til kornindtægt og oplysninger om areal og udbytte under søjlerne i grafen.

Grafen kan udskrives ved at vælge print i Excel-menuen

Faneblad [Udbytter]

Når du åbner fanebladet [Udbytter] vil graferne på siden være udfyldt med gns. udbyttet for de ejendomme i kredsen der er har indberettet udbytte i årsrapporten.

1 Du afkrydser ejendommens Ø-90 nummeret i afkrydsningsfeltet i drop-down-menuen, enten for salgsafgrøder A eller grovfoder B

Landmanden udbytter vil herefter vises i grafen.

Du kan afkrydse en gruppe af ejendomme i drop-down-menuen. Det giver dig mulighed for at se på om der er forskelle i udbytte på plante-, svine og kvægbedrifter hos de landmænd, der får ført regnskab i rådgivningsvirksomheden, ved at skrive en graf ud fra hver gruppe. Den samme mulighed kan du bruge for andre grupper af ejendomme.

Grafen kan udskrives ved at vælge print i Excel-menuen

Rådgivning og Business Check

At tilbyde jeres landmænd et Business Check, hvor flere rådgivere tolke tallene er en disciplin, der løfter den tværfaglige rådgivning. I får opbygget et godt samarbejde og øger kvaliteten i jeres rådgivning indenfor mange områder.

Både Business Check analyser og diagrammer for ejendommen og "Business Check – TAL OG GRAFER" kan bruges i mange rådgivningssituationer. Brug Business Check som grundlag for dialog med landmanden ved:

- Fremlæggelse af regnskabet
- Udarbejdelse af handlingsplaner for de ændringer, der skal løfte resultaterne
- Fastsættelse af mål i budgetter, som både er ambitiøst og realistisk
- Diskussion af en strategi, der kan løfte og fastholde resultaterne i årene fremover.
- Opfølgning på om nøgletallene har ændret sig i den ønskede retning når regnskabsåret er slut

I rådgivningsforløbet med udgangspunkt i Business Check kan du lade dig inspirere af trumfkortene:

- Lav en kontrakt, hvor I afstemmer forventninger og opstiller mål for rådgivningen
- Vær en god mødeleder, der styrer mødet effektivt og fokuserer på målet
- Stil gode spørgsmål og lyt. Landmandens tolkning af nøgletallene er vigtig og det er ham der skal tage beslutning om og sikre at nødvendige ændringer bliver gennemført. Du skal både støtte og udfordre ham i den proces
- Udarbejd en overskuelig og realistisk plan med målbare mål og aftale om opfølgning.
- Følg op på aftaler og hav fokus på, om indsatsen skabte de forventede resultater

Der er mange værktøjer og programmer, der kan bidrage til at rådgivningsforløbet når de opstillede mål. Kender du følgende?

- Digitale handlingsplaner, som du kan læse mere om her:
[LandbrugsInfo > Ledelse > Strategi > Digitale Handlingsplaner – det nye opfølgingsværktøj](#)